

Received/Geliş

: 2024 January/Ocak

Accepted/Kabul

: 2024 February/Şubat

Published/Yayın

: 2024 March/Mart

Yoksulluk ve Yolsuzluk İlişkisi Üzerine Bir İnceleme

Furkan Gengörü¹

Atıf/Reference: Gengörü, F. (2024). Yoksulluk ve Yolsuzluk İlişkisi Üzerine Bir İnceleme. *Yönetim ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 11-29.

Özet

Bu araştırmanın amacı, yoksulluk ile yolsuzluk kavramlarının incelenerek arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amacı gerçekleştirmek için nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın ikinci bölümünde yoksulluk ve yolsuzluk kavramları ile birlikte kamu borcu ve ülke ekonomisine etkilerine yer verilmiştir. Araştırma sonucundan yolsuzluğun ekonomik büyümeyi etkilediği, kamu borcunu artırdığı ve bunun sonucunda da yoksulluğa etkisinin olduğu ortaya çıkarılmıştır. Yolsuzlukla mücadele eylemleri kapsamında sert cezalar uygulanarak yolsuzluğun önlenmesi sağlanabilir. Yolsuzluğun keşfedilmesi zor olabilir, görünmez olabilir ve genellikle son derece politize olabilir; bunların tümü daha iyi göstergeler ile tespit edilebilir. Şeffaflık, yolsuzluğu kontrol etmede önemli bir araçtır ve bu, finansal sistemlerde ve kontrollerde şeffaflığın ve ifşanın artırılmasını içerir.

Anahtar Sözcükler: Ekonomik büyüme, kamu borcu, yoksulluk, yolsuzluk.

A Study on the Relationship between Poverty and Corruption

Abstract

The aim of this research is to examine the concepts of poverty and corruption and reveal the relationship between them. To achieve this aim, document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used. In the second part of the research, the concepts of poverty and corruption, public debt and their effects on the country's economy are included. As a result of the research, it was revealed that corruption affects economic growth, increases public debt and, as a result, has an impact on poverty. Corruption can be prevented by imposing harsh penalties within the scope of anti-corruption actions. Corruption can be difficult to detect, invisible, and often highly politicized; All of these can be detected with better indicators. Transparency is an important tool in controlling corruption, and this includes increasing transparency and disclosure in financial systems and controls.

Keywords: Economic growth, public debt, poverty, corruption.

1. Giriş

Yolsuzluk, gelişmekte olan ülkelerde, çoğunlukla sınırlı istihdam beklentileri, yavaş ekonomik büyüme ve yüksek yoksulluk oranı olan ülkelerde bir salgın olarak kabul edilmektedir. Dünyada yaygın bir fenomendir. Dünya liderleri, farkındalığı artırmak ve yolsuzlukla mücadele eylemini teşvik etmek için sık sık yolsuzluğun küresel maliyetine ilişkin rakamlardan bahsetmektedir. Popüler bir tahmin, dünya çapında her yıl 2,6 trilyon dolardan fazla veya küresel GSYİH'nın % 5'inin yolsuzluk nedeniyle kaybedildiğidir (Hartmann & Ferreyra, 2023).

Yolsuzluğun küresel maliyetlerine ilişkin bu tür tahminlerin metodolojik sağlamlığı ve kullanışlılığı, yolsuzlukla mücadele topluluğundaki önde gelen sesler tarafından sorgulanmaktadır. En çok atıfta bulunulan

¹ Öğretmen; Bingöl Cumhuriyet İlkokulu, <https://orcid.org/0009-0008-4639-7687>; gengorufurkan@gmail.com;

küresel yolsuzluk istatistiklerinin gözden geçirilmesi, hepsinin kırılğan temellere dayandığını ve bu nedenle üst düzey konuşmalarda ve raporlarda kullanılmalarından kaçınılması gerektiği sonucuna varmıştır (Mauro, 2023).

Yolsuzluğun küresel maliyetine dair güvenilir tahminler bulunmamakla birlikte, yolsuzluk araştırması bunun bir dizi olumsuz sonuçla ilişkili olduğuna dair yeterli ampirik kanıt sağlamıştır ve kapsayıcı ve sürdürülebilir kalkınmayı ciddi şekilde engellemektedir. Yolsuzluğun olumsuz sonuçları göz önüne alındığında, yolsuzluğun kontrolünü iyileştirmek için farkındalığı artırmak ve kolektif eylemi teşvik etmek aciliyet kazanmaktadır (UNDP, 2023).

İşsizlik oranı, işsiz işçilerin toplam işgücü içindeki yüzdesi olarak tanımlanmaktadır. İşsizlik oranı, şu anda çalışmayan işçileri içermektedir. 2023 yılı için dünya genelinde işsizlik oranının kaynağa bağlı olarak %6,3-6,5 arasında olacağı tahmin edilmektedir. İşsizlik oranı gecikmiş bir göstergedir, yani değişen ekonomik koşulları etkilemek veya tahmin etmek yerine onlara cevap vermektedir. Ekonomi sağlıklı bir oranda büyüdüğünde, iş piyasası bol miktarda bulunur ve işsizlik oranı düşer. Ekonomi bir durgunluk veya başka bir türbülans yaşadığında, iş piyasası geri çekilme eğilimindedir ve işsizlik oranı buna tepki olarak yükselir (ILO, 2023).

İşsizliğin artan depresyon ve diğer zihinsel sağlık sorunları, artan suç oranları, genel olarak daha düşük ekonomik verimlilik ve tüketim, daha düşük gönüllülük oranları ve becerilerin erozyonu dahil olmak üzere birçok olumsuz etkisi vardır. Son derece düşük işsizlik, aşırı enflasyon gibi ekonomik zorluklar da yaratabilir. Bu, gelişmekte olan ve / veya düşük gelirli ülkelerdeki vatandaşlar için özellikle zor olabilecek artan bir yaşam maliyetine yol açabilir. Dünya Bankası 2022 verilerine göre, en yüksek işsizliğe sahip ilk on ülke Güney Afrika - 29.2%; Kosova (kısmen tanınan) - %26,2; Cibuti - 26.1%; Batı Şeria ve Gazze Şeridi (işgal altındaki Filistin) - 25.9%; Ekvator Ginesi - 25.0%; Botswana - 24.9%; Grenada - % 22.9; Eswatini - 22.7% ; Lesotho - 22.4% ve Gabon - 20.4% olarak bildirilmektedir (Worldbank, 2023).

Amerika Birleşik Devletleri'nde, Çalışma İstatistikleri Bürosu işsizlik oranını hesaplamak için altı farklı yöntem kullanır. En yaygın kullanılan ve atıfta bulunulan işsizlik istatistiği, işsizleri çalışmaya istekli ve yetenekli olarak tanımlayan ve son dört hafta içinde aktif olarak iş arayan U-3'tür. Çalışmak isteyen ancak engelliler gibi iş göremeyenler işsiz sayılmaz. U-3 istatistiğinde tanımlandığı gibi, işsiz insan sayısı işgücündeki kişi sayısına bölünür ve 100 ile çarpılır.

2020 yılında, II. Dünya Savaşı'ndan bu yana en büyük bir yıllık borç artışı yaşanmış ve dünya küresel bir sağlık krizi ve derin bir durgunluktan etkilenirken küresel borç 226 trilyon dolara yükselmiştir. IMF'nin Küresel Borç Veri Tabanı'nın son raporuna göre, hükümetler tarafından yapılan borçlanma, küresel kamu borcu oranı GSYİH'nın yüzde 99'una yükseldiği için artışın yarısından biraz fazlasını oluşturmaktadır (Gaspar, Medas, & Perrelli, 2023).

Yolsuzluğun artması, gelir eşitsizliği ile pozitif olarak ilişkilidir (Duman, 2018). Hükümet sistemi ve ülkenin hukuk sistemi için kalıcı bir risktir. Yolsuzluk ile yoksulluk, kamu borcu ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki nedir? Yolsuzluğun ekonomik büyümeyi engellediği ve bunun ekonomik ve yönetim faktörlerinin doğrudan bir sonucu olduğu yaygın bir inançtır. Bununla birlikte, Columbia ekonomisti Ray Fish, öngörülebilir ve yönetilebilir olduğu sürece yolsuzluğun hızlı ekonomik büyümeyle bir arada var olabileceğini savunmaktadır (NYT, 2014).

Bu araştırmanın amacı, yoksulluk ile yolsuzluk kavramlarının incelenerek arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasıdır.

2. Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tekniği benimsenmiştir. Merriam'a (2013) göre nitel araştırmalarda verilerin analizi sonucunda elde edilen sonuçlar tam olarak okunur ve birbiriyle bağlantılı veya birbirini içeren öğelerden kategorilerin oluşturulması araştırma sonucunu sağlar. Bu bağlamda Türkiye'deki kentten köye göç yani tersine göç kavramını incelemeyi amaçlayan bu çalışma için en uygun araştırma yöntemi nitel araştırma yöntemidir. Araştırmada nitel veri toplama tekniklerinden doküman analizi kullanılmıştır (Creswell, 2013). Doküman incelemesi, incelenen konu ile ilgili olgu ve olaylara ilişkin verileri içeren yazılı dokümanları inceleyerek bilgi edinmeyi içerir. Doküman incelemesi, incelenen konu ile ilgili bilgileri içeren resim ve yazılı materyallerin en geniş açıdan incelenmesi ve incelenmesi gerektiğini ifade etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

3. Bulgular

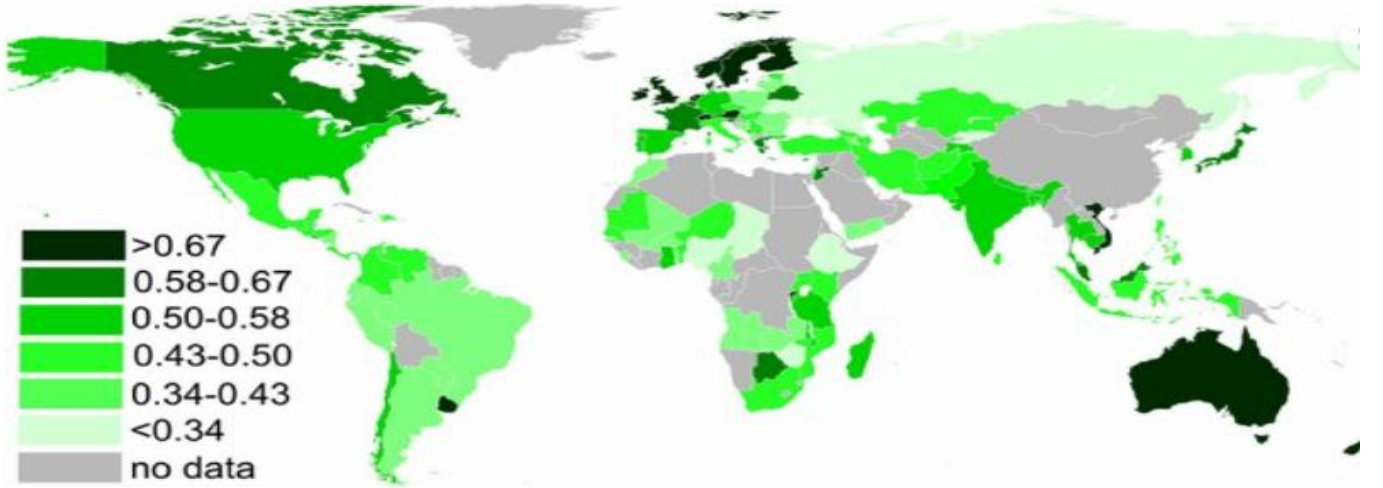
Araştırmaya ait veriler incenmiş olup aşağıda şekillerle birlikte verilmiştir.

3.1. Yolsuzluk

Yolsuzluğun genel tanımı, emanet edilen gücün özel çıkarlar için kötüye kullanılmasıdır. Yolsuzluk siyasi, büyük ve önemsiz olarak kategorize edilebilir, ancak bu, kaybedilen para miktarına ve meydana geldiği alana bağlıdır. Yolsuzluğun varsayılabilmesi çeşitli biçimler vardır. Gasp, dolandırıcılık, rüşvet ve nüfuz ticaretinin yanı sıra, kayırmacılık ve kamu fonlarının zimmete geçirilmesi gibi bir devlet görevlisi tarafından gücün kötüye kullanılmasını gerektirir (Berksoy & Yıldırım, 2017).

Siyasi yolsuzluk, siyasi karar vericilerin güçlerini, statülerini ve zenginliklerini korumak için konularını kötüye kullanmalarıdır. Fon tahsisi ve finansmanda politikaları, kurumları ve yol kurallarını manipüle ederler. Büyük yolsuzluk, üst düzey bir hükümet düzeyinin, politikaları veya merkezi hükümetin temel işleyişini çarpıtarak liderlerin kamu yararı pahasına kazanç elde etmesini kolaylaştırmasıdır. Küçük yolsuzluk, düşük düzeydeki kamu görevlisi tarafından küçük ölçekte gerçekleştirilen yolsuzluktur. Temel mal ve hizmetlerini almaya çalışan sıradan vatandaşla yaptıkları işlemlerde kendilerine emanet edilen gücü kötüye kullanırlar.

Yolsuzluk, yasa dışı niteliği nedeniyle ölçülmesi güç bir değişkendir. Eylem açıkta gerçekleşmediği için ölçülmesini karmaşık hale getirir. Bununla birlikte, Dünya Bankası'nın Dünya Yönetişim Göstergesi (WGI) Yolsuzluğun Kontrolü (CC) endeksi, kamu gücünün kişisel çıkarlar için ne ölçüde kullanıldığına ilişkin algıları ölçer. Hem büyük hem de küçük yolsuzluk biçimlerini, ayrıca devletin seçkinler ve kendi çıkarları tarafından ele geçirilmesini içerir. Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün (TI) Yolsuzluk Algılama Endeksi de yolsuzluğu ölçtüğü bilinen bir araçtır (Berksoy & Yıldırım, Yolsuzluk Kavramına Genel Bir Bakış: Problemler Ve Çözüm Önerileri, 2017).



Şekil 1. Dünya Yönetişim Göstergeleri

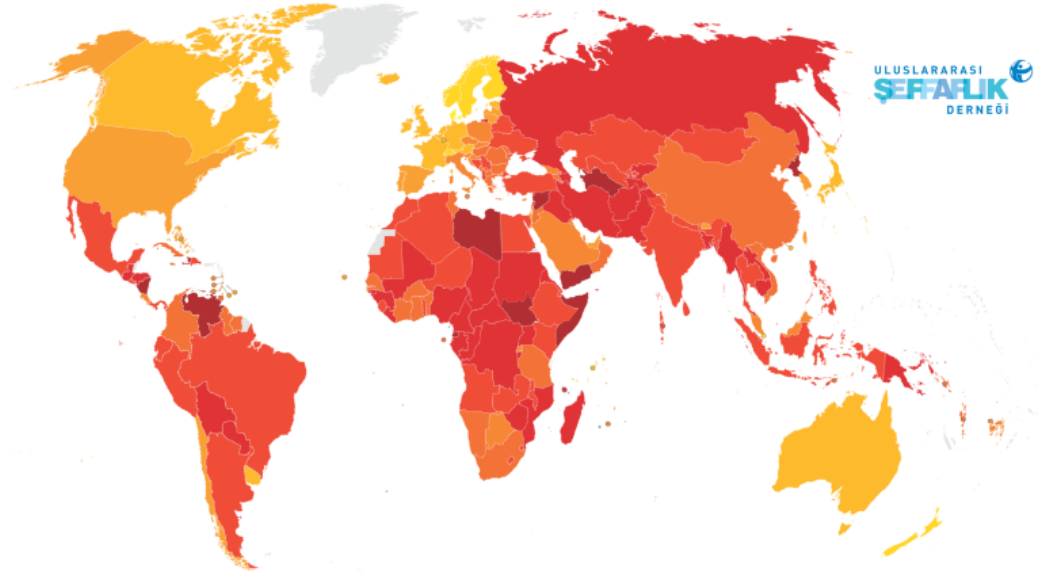
Genel olarak, dünya yönetim konusunda düşük performans göstermeye devam etmektedir. Son on yılda, düzinelerce ülke hukukun üstünlüğü, ses ve hesap verebilirlik gibi yönetim boyutlarında önemli ölçüde gelişme kaydetmiştir. Ancak benzer sayıda ülke belirgin bozulmalar yaşarken, diğerleri daha sonra tersine çevrilen kısa ömürlü iyileşmeler gördü ve çok sayıda ülke şu ya da bu şekilde önemli eğilimler görmemiştir (Şah & Ivanyna, 2023).

İskandinavlar gibi bazı ülkeler, çok yüksek yönetim standartlarına ulaşabileceğini göstermektedir, ancak onlar ve diğerleri istisnadır. Dünyanın her bölgesinde ve tüm gelir seviyelerinde ciddi yönetim zorlukları bulunabilir. Ve alt düzey yönetim hem zengin hem de fakir ülkeler için bir sorundur. Dünya Çapında Yönetişim Göstergelerini (WGI) kullanan son araştırmalar, daha fazla yolsuzluğa sahip sanayi ülkelerinin de daha yüksek bütçe açıklarına sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için kanıtlar, iyi yönetişimin kalkınma üzerinde büyük bir olumlu etkiye sahip olabileceğini göstermektedir (Kaufmann, 2023).

Diğer yandan Berlin merkezli STK Uluslararası Şeffaflık Örgütü, 28 ülke ve bölgeyi kamu sektörü yolsuzluğunun algılanan seviyelerine göre sıfır (yüksek derecede yolsuz) ile 180 (çok temiz) arasında bir ölçekte sıralayan 100. yıllık Yolsuzluk Algıları Endeksi'ni yayınlamıştır. Araştırma, dünyanın çoğunun yolsuzlukla mücadelede başarısız olmaya devam ettiğini ve ülkelerin % 95'inin 2017'den bu yana çok az ilerleme kaydettiğini veya hiç ilerleme kaydetmediğini ortaya koymuştur (McCarthy, 2023).

YOLSUZLUK ALGI ENDEKSİ 2023

180 ülke/bölgede kamu yönetimindeki yolsuzluk düzeyine yönelik algı



PUAN	ÜLKE/BÖLGE	PUAN	ÜLKE/BÖLGE	PUAN	ÜLKE/BÖLGE	PUAN	ÜLKE/BÖLGE
90	Danimarka	68	Birleşik Arap Emirlikleri	52	Fiji	42	Moldova
87	Finlandiya	67	Tayvan	52	Suudi Arabistan	42	Kuzey Makedonya
85	Yeni Zelanda	66	Şili	51	Malta	42	Trinidad ve Tobago
84	Norveç	64	Bahamalar	51	Mauritius	41	Burkina Faso
83	Singapur	64	Cabo Verde	50	Hırvatistan	41	Kosova
82	İsveç	63	Güney Kore	50	Malezya	41	Güney Afrika
82	İsviçre	62	İsrail	49	Yunanistan	41	Vietnam
79	Hollanda	61	Litvanya	48	Vanuatu	40	Kolombiya
78	Almanya	61	Portekiz	47	Ermenistan	40	Fildişi Sahili
78	Lüksemburg	60	Letonya	46	Ürdün	40	Guyana
77	İrlanda	60	Saint Vincent ve Grenadinler	46	Kuveyt	40	Surinam
76	Kanada	60	İspanya	46	Karadağ	40	Tanzanya
76	Estonya	59	Botsvana	46	Romanya	40	Tunus
75	Avustralya	58	Katar	45	Bulgaristan	39	Hindistan
75	Hong Kong	57	Çekya	45	Sao Tome ve Principe	39	Kazakistan
73	Belçika	56	Dominika	44	Jamaika	39	Lesotho
73	Japonya	56	İtalya	43	Benin	39	Maldivler
73	Uruguay	56	Slovenya	43	Gana	37	Fas
72	İzlanda	55	Kosta Rika	43	Umman	37	Arjantin
71	Avusturya	55	Saint Lucia	43	Senegal	37	Arnavutluk
71	Fransa	54	Polonya	43	Solomon Adaları	37	Belarus
71	Seyşeller	54	Slovakya	43	Timor-Leste	37	Etiyopya
71	Birleşik Krallık	53	Kıbrıs	42	Bahreyn	37	Gambiya
69	Barbados	53	Gürcistan	42	Çin	36	Zambiya
69	ABD	53	Grenada	42	Küba	36	Cezayir
68	Butan	53	Ruanda	42	Macaristan	36	Brezilya
						36	Sırbistan
						36	Ukrayna
						35	Bosna Hersek
						35	Dominik Cumhuriyeti
						35	Mısır
						35	Nepal
						35	Panama
						35	Sierra Leone
						35	Tayland
						34	Ekvador
						34	Endonezya
						34	Malavi
						34	Filipinler
						34	Sri Lanka
						34	Türkiye
						33	Angola
						33	Moğolistan
						33	Peru
						33	Özbekistan
						32	Nijer
						31	El Salvador
						31	Kenya
						31	Meksika
						31	Togo
						30	Cibuti
						30	Esvatini
						30	Moritanya
						29	Bolivya
						29	Pakistan
						29	Papua Yeni Gine
						28	Gabon
						28	Laos
						28	Mali
						28	Paraguay
						27	Kamerun
						26	Gine
						26	Kirgizistan
						26	Rusya
						26	Uganda
						25	Liberya
						25	Madagaskar
						25	Mozambik
						25	Nijerya
						24	Bangladeş
						24	Orta Afrika Cumhuriyeti
						24	İran
						24	Lübnan
						24	Zimbabve
						23	Azerbaycan
						23	Guatemala
						23	Honduras
						23	Irak
						22	Kongo
						22	Gine-Bissau
						21	Eritre
						20	Afganistan
						20	Burundi
						20	Çad
						20	Komorlar
						20	Demokratik Kongo Cumhuriyeti
						20	Myanmar (Burma)
						20	Sudan
						20	Tacikistan
						18	Libya
						18	Türkmenistan
						17	Ekvator Ginesi
						17	Haiti
						17	Kuzey Kore
						17	Nikaragua
						16	Yemen
						13	Güney Sudan
						13	Suriye
						13	Venezuela
						11	Somali

Şekil 2. Dünya Geneli 2022 Yolsuzluk Algıları Endeksi (Dursun, 2024)

Dünya genelinde, COVID-19 salgını, iklim krizi ve güvenlikle ilgili endişeler, yolsuzluğun geliştiği bir belirsizlik ortamı yaratmıştır. Bu yılki Yolsuzluk Algıları Endeksi, 124 ülkenin durgun yolsuzluk seviyelerine sahip olduğunu ve düşüşte olan ülke sayısının hızlandığını tespit etmiştir. Küresel barış kötüleşiyor ve yolsuzluk bu aşağı yönlü kaymanın hem önemli bir nedeni hem de kilit bir sonucu olmuştur (EQS, 2023).

Geleneksel olarak Yolsuzluk Algıları Endeksinin en iyi performans gösteren bölgesi olan Batı Avrupa'da, ülkeler yolsuzlukla mücadelelerinde ya durgun kaldılar ya da son beş yılda puanlarının istikrarlı bir şekilde düştüğünü gördüler. Bunun temel nedeni, karar alma üzerindeki aşırı etki, dürüstlük güvencelerinin zayıf uygulanması ve hükümetin etkinliğini baltalayan hukukun üstünlüğüne yönelik tehditlerdir. Endeksin en altına doğru düşük puan alan ülkeler, çoklu krizlerin güvenlik, istikrar, demokrasi ve insan haklarını tehdit ettiği önemli bir süreç kaydetmekte çoğunlukla başarısız oldular. Amerika, Doğu Avrupa, Orta Asya ve Sahra Altı Afrika'nın bazı bölgelerinde, sivil alanlara ve temel özgürlüklere yönelik kısıtlamalar ve saldırılar devam etmekte ve yolsuzlukla mücadelenin durma noktasında kalmasını sağlamaktadır (McCarthy, 2023).

Yükselen otoriterlik, sivil toplumun gözetim işlevinin sınırlarına kadar zorlandığı ve salgından kurtulma çabalarının yolsuzlukla mücadeleden daha öncelikli olduğu Asya Pasifik bölgesinde bir sorundur. Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da yolsuzluk, demokrasiye karşı mücadeleyi baltalamaya devam etmektedir.

3.1.1. Yolsuzluk Kategorileri

Yolsuzluğun farklı boyutları vardır ve zimmete para geçirme, kayırmacılık, rüşvet, gasp, nüfuz ticareti ve dolandırıcılık dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere birçok türde sınıflandırılabilir. Çalışan hırsızlığı olarak da bilinen zimmete para geçirme, fonların veya mülkün, bu varlıklar üzerinde yetki verilen bir kişi tarafından

çalınması olarak tanımlanır. Spesifik bir dolandırıcılık türüdür ve esas olarak istihdam ve kurumsal ortamlarda yaygındır. Bu bir suçtur ve kanunen cezalandırılabilir. Kamu fonlarının zimmete geçirilmesi, şu anda dünya için artan bir endişe ve bunun geçim kaynakları, özellikle de savunmasız insanlar üzerindeki sonuçları. Hastane, okullar, yollar, rekreasyon altyapısı ve daha fazlası gibi gerekli tesislerin iyileştirilmesini engeller. Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC), zimmete para geçirmeyi insanlığa karşı bir suç olarak kabul etmiş ve suçlular eylemlerinin sonuçlarına katlanabilir diye karar almıştır (Joe, 2009).

Nepotizm, akraba veya tanıdık kayırma etkisi veya gücü olan kişiler arasındaki uygulamayı açıklamak için kullanılan terimdir. Temel olarak, yabancıların daha nitelikli olabileceği işleri verme yerine ekonomiye zarar verir ve genellikle hem işveren hem de çalışan tarafında etik dışı olarak görülür. Kamu hizmetinde kayırmacılık, kendi kendini sürdüren bir ahbap-çavuşlar grubu yaratılır. Üyeleri, toplumun zararına olacak şekilde birbirlerini korurlar. Üretim, iş kaybı ve dünyadaki devletlerde giderek yaygınlaşan gizli oligarşi açısından ekonomiyi etkileyen geniş kapsamlı etkileri olan yolsuzluğu beslemektedir. Aynı zamanda zayıf ekonomileri, hükümetleri ve kurumları olan ülkelerde açıkça gelişir. Örneğin Rusya'da kayırmacılığın yaygınlaşması, ülkenin sosyal ve ekonomik kalkınmasını tehlikeye atarak tehdit edici boyutlarda gelişmeye başlamış ve Rusya'da adam kayırmacılığın ilerlemesi beyin göçüne neden olduğu ortaya çıkmıştır (Dinara, 2015).

Rüşvet, yararlanıcıyı etkilemek amacıyla bir şey alma veya elde etme eylemidir. Bir şekilde rüşveti veren taraf için avantajlıdır. Zengin insanlara, yetkililere para ödeyerek kanunları çiğneyerek paçayı sıyırayabilme olanağı veriyor. Kamu görevlilerine genellikle, normalde ödeyen kısıtlayacak ilgili düzenlemeleri göz ardı etmeleri için bir teşvik olarak rüşvet teklif edilir. Rüşvet kullanımı iş birliğine yol açabilir. Eylem, zenginleri neredeyse yenilmez bırakırken fakirleri kovuşturan adaletsiz bir toplum yaratır. Rüşvet, kamu görevlilerinin temel ihtiyaçlarını karşılamak için önemli bir maaş almadığı gelişmekte olan ülkelerde en yaygın olanıdır. Yani rüşvet kabul edilmektedir. Söylendiği gibi, yoksulluk yolsuzluğa yol açarken, yolsuzluk yoksulluğu artırır. Rüşvet işi, hükümeti ve güvenliği baltalamaktadır (OECD, 2016).

Gasp, bir kurumdan zorlama yoluyla para, hizmet veya mülk edinmenin cezai bir suçudur. Bazen örtmece olarak bir koruma raketi olarak anılır. Çünkü haraççılar taleplerini genellikle adı açıklanmayan diğer taraflardan gelen tehditlerden korunmak için ödeme olarak ifade ederler. Suçun işlenmesi için mal ve paranın fiilen edinilmiş olması şart değildir. Şiddet tehdidinde bulunmak suçun işlenmesi için yeterlidir. Gasp ayrıca ticareti, hükümeti ve güvenliği baltalamaktadır. Bir zamanlar uluslararası üne sahip bir tropik cennet olan eski turizm cenneti Acapulco'yu lekeleyen faktörler arasında yer almaktadır. Çeteler, gasp yoluyla sakinleri avlamış ve geçim kaynaklarını tehdit etmiştir. Huzur ve güvenlik olmadığı için sakinler mahallelerinde kendilerini yeterince güvende hissetmezler. Çetelerin aylık ödeme talepleri sonucu 2000 işyeri üç yılda kapanmıştır. Herkesin özel güvenliği ödeyecek parası olmadığı için gasp suçu artış göstermiştir (Gelemerova, 2011).

Nüfuz seyyar satıcılığı, bir başkası için iyilik veya özel muamele elde etmek için bir kişinin hükümetteki nüfuzunu veya yetkili bir kişiyle bağlantısını kullanma yasa dışı eylemidir. Nüfuz ticareti, alıcının mutlaka bir memur olmadığı bir tür rüşvettir. Etik veya etik dışı, yasal veya yasadışı olması, belirli bir ülkenin hangi özel tavizleri kabul ettiğine bağlıdır. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki temel sözleşmede; görevdeyken politikayı etkilemeye çalışan özel bir çıkarıcıdan mali çıkar elde etmesi muhtemelen yasa dışıdır. Çin'de, yasal makamların çok para kazanan yüksek siyasi yetkililerin aile üyelerine sorma-söyleme yaklaşımı benimseyeceği algısının olduğu bir sistem bulunmaktadır. Her düzeydeki kamu görevlisinin sürekli rüşvet talep ettiği bir ülkede, iş dünyası için elbette hoş bir ortam olmayacaktır (Çakın, 2021).

Dolandırıcılık, başka bir kişiye karşı genellikle mali veya kişisel kazanç olmak üzere dürüst olmayan bir avantaj elde etmek için cezai aldatmanın kullanılmasıdır. Kendi çıkarları için pozisyonunu kötüye kullanan bir çalışan tarafından güven ihlali olarak da tanımlanır. Dolandırıcılık geniş bir kavramdır. En temel iki dolandırıcılık türü, çalışanlar tarafından varlıkların zimmetine geçirilmesi ve yönetim tarafından yatırımcılara, paydaşlara ve halka aldatıcı veya yanlış finansal bilgilerin dağıtıldığı hileli finansal raporlamadır. Bu tür dolandırıcılıklar ekonomik veya mali kayıplara neden olur. Organize gruplar tarafından işlenen dolandırıcılık sabittir ve ekonomik koşullarla ilişkili değildir. Açgözlülük odaklıdır ve genellikle toplam dolandırıcılık miktarı ve etkilenen bireylerin sayısı üzerindeki etkisi açısından çok büyük bir etkiye sahiptir (CIMA, 2008). Oysa bireyler tarafından işlenen dolandırıcılık, temel ihtiyaçlar için nispeten küçüktür ve zorlu ekonomik koşullarla birlikte artma eğilimindedir. İnsanların ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamanın zor olduğu kötü ekonomik dönemlerde, dolandırıcılığın mümkün olan son çare olarak artması beklenmektedir.

3.1.2. Yolsuzluğu Etkileyen Faktörler

Hükümetlerin faaliyetleri genellikle yolsuzlukla ve özellikle hükümetin takdir yetkisi ve tekel gücü ile bağlantılıdır. Ülkeler yolsuzluğu ortadan kaldırmak için önemli miktarda para harcamaktadır. Ekonomik büyümeyi engelleme eğiliminde olduğu ve ekonomik eşitsizliği tetiklediği için endişe nedenidir. Bu çaba, onu etkileyen faktörlerin anlaşılmasını nedeniyle başarısız olma eğilimindedir. Olguyu önleme ve caydırma yollarının uygulanmasına yönelik ilk adım, nedenlerin belirlenmesidir. Yolsuzluğu azaltmayı veya kontrol etmeyi amaçlayan politikaların tasarlanmasına yardımcı olmak için yolsuzluğu etkileyen faktörlerin açıklanması gerekir. Bu, etkili bir şekilde mücadele etmeyi kolaylaştırır. Kolonizasyon bir yolsuzluk kaynağıdır. Araştırma çalışmaları, sömürgeleştirme ve yolsuzluk arasında güçlü bir bağlantı olduğunu gösteren sonuçlar göstermiştir. Sömürge dönemlerindeki Avrupa yerleşiminin derecesi, sömürge deneyimi türleri arasında ayırım yapmak için kullanılır ve günümüzün yolsuzluk düzeylerinin baskın bir açıklayıcı faktörü olarak bulunur (Topuz & Yıldırım, 2010).

Sanayi devrimi, yolsuzluğun büyümesine katkıda bulunan tarihsel olaylar arasındadır. Sanayi devrimi döneminde, kentsel siyasete egemen olan siyasal makineler, en azından insanlar ve toplum üzerinde belirgin bir etkiye sahipti. Kentsel siyasi makineler yolsuzluğa yol açtı. Şehirle iş yapanlardan rüşvet talep etmeleriyle tanınmışlardır. Ayrıca seçimlerle ilgili yolsuzluk uygulamalarına karışmakla da ünlü olmuşlar ve bu dönemde vergi mükellefinin parası partinin çıkarına gitmiş ve yoksulluğa, servette tam bir dengesizliğe neden olmuştur. Partinin iyi yönetişime özen göstermemesi nedeniyle suç oranı artar. Açgözlülük, çeşitli ülkelerdeki birçok hükümetin muzdarip olduğu en büyük sorundur. Başta bir bütün olarak Afrika kıtasında olmak üzere yolsuzluğun başlıca nedenlerinden biridir. Afrika'daki ülkeleri yöneten birçok başkanın, ulusal kalkınmaya yönelik kamu fonlarını yabancı bankalara aklamakla meşgul olmalarının nedeni açgözlü olmalarıdır. Ülkelerindeki işsizlik sorununu kamu fonuyla çözmek yerine, fonu zimmete geçirmeyi menfaat olarak görüyorlar ve bencil tavırları yüzünden kitleler mağdur olmaya devam ediyor. Kişisel açgözlülük, ahlaki sınırlara bakılmaksızın, sınırsız bir para veya güç arzusuna yol açmaktadır (Berktaş & Oraklıbel, 2021).

Kötü yönetişim yolsuzluğu teşvik etmektedir. Yönettiği halkı doğru yönetemeyen bir hükümet, yüksek düzeyde yolsuzluğa yol açabilir. Liderlikten yoksun bir hükümette çalışan yetkililerin yolsuzluğa bulaşma olasılığı çok yüksektir. Afrikalı liderlerin çoğu, liderlikte beceri edinmenin önemi konusunda anlayıştan yoksundur ve bu, Afrika ülkelerinde yolsuzluğun büyümesini artırmaktadır. Yolsuzlukla mücadele için güçlü kurumlar oluşturamayan bir hükümet, işini yeterince yapamamaktadır. Aynı zamanda ülkedeki yolsuzluk uygulamalarının teşvik edilmesine de yol açacaktır. Özel sektörde ve kamu sektöründe olup bitenleri derinlemesine incelemek için uygun bir denetim sistemi kuramayan bir ülkede yolsuzluğun yayılması söz konusu olacaktır (Berksoy & Yıldırım, 2017).

Zayıf hesap verebilirlik ve kurumsal düzeyde şeffaflığın olmaması yolsuzluğa neden olmaktadır. Bir kamu görevlisi, devletin yıllık gelir ve giderlerini nasıl yönettikleri konusunda hükümetin kendilerini sorumlu tutmayacağını bildiklerinde yolsuzluğa kapılacaktır. Bir hükümette uygun muhasebe ve denetim sisteminin olmaması, kamu görevlilerinin rüşvet almasına ve devlet fonlarını yanlış yönetmesine yol açacaktır. Çoğu hükümetlerde şeffaflık yoktur. Bazı liderler, yıllık bütçelerini nasıl yönettiklerini doğru bir şekilde sunmamaktadır. Bazı durumlarda, kimse onlara bu konuda bir soru sormayı umursamaz ve liderliği sırasında arkada bir şeyler ters gitme olasılığı bulunmaktadır (Yazıcı, 2018).

Düzenlemeler ve yetkiler yolsuzluğa neden olmaktadır. Hükümetin rolü genellikle birçok kural ve yetkilendirme veya düzenlemenin kullanılmasıyla gerçekleştirilir. Esas olarak gelişmekte olan ülkelere olur. Bu ülkelere, lisansların, izinlerin verilmesi ve daha fazlası gibi pek çok faaliyette bulunmak veya bu faaliyetlere devam etmek için çeşitli türlerde yetkilendirmeler gerekir. Genellikle birkaç kamu görevlisiyle temasa geçilmesi ve çok sayıda devlet dairesinin faaliyete izin vermesi gerekir. Faaliyetlere izin vermek veya denetlemek zorunda olan kamu görevlileri, bu düzenleme ve izinlerin varlığıyla bir tür tekel gücü elde etmektedir. Böylece, yetkili kamu otoritesi, izin veya izin gerektirenlerden rüşvet almak için kullanabilir. Yönetmelik ve izinler nedeniyle vatandaşların izin almaları ve kamu görevlileriyle olan ilişkilerinde çok uzun süreler gerekmektedir. Bürokrasilerle uğraşmak için harcanacak zamanın uzun olması, insanları rüşvet vermeye zorlamıştır.

Gelir seviyesinin düşük olması, bireylerin veya kuruluşların iş ahlakını baltalayarak yolsuzluğu etkileyebilir. Yasadışı olarak belgelenen bir gelir artışı, bireylerin yaşam koşulları üzerinde önemli bir etki yapabilir. Paranın marjinal değerinin zengin ülkelere göre daha yüksek olduğu gelişmekte olan ülkelere, yolsuzluk düzeyinin düşürülmesi için istikrarlı bir koşul, gelir düzeyini artırıcı nitelikte yapısal değişikliklerin

hayata geçirilmesidir. Birçok gözlemci, devlet memurlarına ödenen maaşların yolsuzluğun derecesini belirlemede önemli olduğu varsayımında bulunmuştur. Yozlaşmanın ihtiyaçtan, yozlaşmanın da açgözlülükten olabileceği varsayılabilir. Çoğu gelişmekte olan ülkede, kamu sektörü istihdamının temel amacı, kamu yönetiminin kalitesini artırmaktan çok işsizliği azaltmaktır.

İşsizlik yolsuzluğu teşvik etmektedir. Afrika'da işsizler, yolsuzluk içerip içermediğine bakmaksızın onlara para getirmek için ne gerekiyorsa yapacaklar. Son yıllarda işsizlik Afrika'yı çok kötü etkilemiştir. Bazı umutsuz iş arayanlar, işlerini güvence altına almak için İnsan Kaynakları yetkililerine rüşvet vermeye hazırdır. Bir kimse rüşvet yoluyla iş bulursa, o kişinin yolsuzluğa göz yumduğu anlaşılır. Ofiste bir norm haline gelebilir ve diğer yolsuzluk uygulamalarına yol açabilir. Yüksek istihdam oranı, birçok kişiyi dolandırıcılık faaliyetlerine girmeye zorlamaktadır. Böylelikle işsizlik oranlarındaki artış nedeniyle kayırmacılık hükümetlerde standart bir uygulama olacaktır (Kayode, 2014). Yolsuz davranışları ve yolsuzluğa elverişli durumları kınamak için düşük farkındalık veya cesaret eksikliği yolsuzluğa yol açmaktadır. Yolsuzluğu bilip de ifade edemeyen kimsenin durumu böyledir. Belki kendi sorunları olmadığını düşünerek, belki de korkudan hayatlarını daha da karmaşık hale getirmemek için yozlaşmış bireyleri sadece örterler.

Seçim kampanyaları da dahil olmak üzere siyasi partilerin faaliyetlerini finanse etme ihtiyacı bir yolsuzluk kaynağı olabilir. Faaliyetler için kamu fonları mevcut olmadığında, siyasi partilerin fon yaratmaları için muazzam baskılar oluşacaktır. Siyasi partiler güç ve siyasi nüfuz peşindedir. Bu nedenle, siyasi partilere kampanya yapmaları için fon sağlayanlar çoğu durumda karşılığında bir şeyler beklerler. Bazen söz verilir ve siyasi kararlarda özel muamele görürler. Tüm demokrasilerde, kampanya finansmanı ile ilgili yolsuzluk skandallarına sık rastlanır. Siyasi finans düzenlemesi, düz bir alan yaratmak ve özel fonlarla bağlantılı yolsuzlukla mücadele etmek için yüz yıldır yürürlüktedir. Demokrasi, vatandaşlara siyasi liderlerini belirlemede bir rol verir. Yozlaşmış bir seçilmiş yetkili, oylamayla görevden alınabilir. Ancak demokrasi yolsuzluğa çare değildir.

3.2. Yoksulluk

Yoksulluk daha çok barınak, yiyecek ve giyecek gibi temel ihtiyaçları karşılamak için yeterli paraya sahip olmamakla ilgilidir. İstatistiksel kanıtlar, milyonlarca çocuğun yoksullaştığını, güvenli içme suyuna, temel aşılara, eğitime ve beslenmeye erişimden yoksun olduklarını, sömürülme ve istismar edilme riski altında olduklarını göstermiştir. Pek çok şekilde karakterize edilmiştir ve bir yerden bir yere ve zaman içinde değişen birçok yüzü vardır. Yoksulluk karmaşık bir toplumsal sorundur ve nasıl tanımlanırsa tanımlansın herkesin dikkat etmesi gereken bir sorundur. Her birimizin tam potansiyeline ulaşması için umutları sağlamak için toplumumuzun tümünün ve çeşitlilerinin iş birliği yapması esastır. Birbirimizin yanında olmamıza yardımcı olur.

Pek çok bilim insanı üç yoksulluk kavramını kabul etmiştir (Jeng, 2018).

- ❖ Yoksulluğa parasal yaklaşım,
- ❖ Yoksulluğa çok boyutlu yaklaşım ve
- ❖ Yoksulluğa yetenekler yaklaşımıdır.

Yoksulluğun ölçülmesine parasal yaklaşım genel olarak ekonomistler tarafından benimsendiği gibi, kategori akla yoksulluğun para açığı göstergesi ile tanımlanmasını getirmektedir. Yoksulluk çok boyutlu bir olgu olarak ele alındığından, pek çok araştırmacı çok boyutlu yaklaşımla açıklanması gerektiğini savunmaktadır. Yoksulluğu ölçmek için parasal yaklaşımın kullanılması, yoksulluğun resmini yakalamak için çok boyutlu bir yoksulluk ölçüsüyle tamamlanmalıdır. Araştırmacılar, yetenek yaklaşımının insan yaşamının mahvolduğu birçok yolu yansıtabileceğini, dolayısıyla yoksulluk analizi için umut verici bir çerçeve sunmaktadır (Rod, 2012).

Yoksulluğu tanımlamak ve ölçmek kolay değildir. Dünya Bankası yoksulluk sınırı, muhtemelen en iyi bilinenidir ve 1980'lerde en yoksul ülkede hüküm süren ve zaman içinde ayarlanan yoksulluk ölçüsüne dayalı olarak eşiği günde 1,98 ABD doları (satın alma gücü paritesinde) olarak yerleştirir. Böyle bir önlem, dünyadaki derin yoksulluğun gelişimini izlemek için yararlıdır. Bu arada, yıllar içinde azalmış olan, bu kadar düşük bir mutlak eşiğin hiçbir anlam ifade etmediği gelişmiş ülkelerdeki durumu açıklamıyor (Caterina, 2000).

3.2.1. Yoksulluk Kategorileri

Yoksulluk her an herkesi vurabilir. Durumlar bazı yoksulluk örnekleri yaratırken, diğerleri kendilerinden önceki nesil nedeniyle yoksulluğa karışmaktadır. Bu nitelikteki yoksulluk, kısır döngüyü devam ettirebilir ve tüm aileyi derin bir çukura sürükleyebilir. Yoksulluk türlerini bilmek önemlidir. Altı ana yoksulluk türü vardır (Jeng, 2018). Bu altı kuşak

- ❖ Kuşaksal (Nesil boyu),
- ❖ Durumsal,
- ❖ Mutlak,
- ❖ Göreceli,
- ❖ Kentsel ve
- ❖ Kırsaldır.

Nesiller boyu yoksulluk, iki neslin yoksulluk içinde doğmasını içeren yoksulluk türüdür. Bu duruma doğdukları için genellikle kendilerini yoksulluktan kurtarmaya yardımcı olacak araçlara sahip değillerdir. Kuşak Yoksulluğu ile karşı karşıya kalan aileler ayrıca yoksulluğun diğer üç biçimiyle de uğraşıyorlar:

- ❖ Manevi,
- ❖ Ebeveynsel ve
- ❖ Eğitimsel.

Bu farklı yoksulluk biçimleri bazen Kuşak Yoksulluğunun en zarar verici sonucunu yaratır. Böylece, döngüyü yaratmada en önemli faktör olan umutsuzluğun sürekli varlığına neden olur. Umut ve hayatın daha iyi olabileceğine dair inanç olmadan, döngüyü kırmak için gereken motivasyon ve enerji çok azdır. Nesilsel Yoksulluk döngüsüne yakalanan aileler, odak noktalarını esas olarak hayatta kalmaya odaklanırlar ve planlama kavramı tipik olarak mevcut değildir.

Durumsal yoksulluk, bir kriz veya meydana gelen bir kaybı içerdiğinden genellikle geçici olan yoksulluk türüdür. Boşanma, çevre felaketleri veya ciddi sağlık sorunları gibi en yaygın olaylarla bağlantılıdır. Bir ekonominin çöküşü de Durumsal Yoksulluk olarak kabul edilebilir. Bu tür bir yoksullukla uğraşan insanların da geri çekilmek için yardım alma olasılığı daha yüksektir. Aile üyeleri ve toplumdaki destekleyici kişiler veya insani yardım kuruluşlarında olabilir ve bu çok büyük bir fark yaratabilir. Hükümet genellikle durumsal yoksulluğu geçici yardımlar şeklinde ele almaktadır. Ayrıca işe yerleştirmeye ve insanların krizlerde düşmek yerine geri dönmelerine izin vermek için diğer faydalara yardımcı olurlar. Büyümeyi teşvik eder ve yoksulluk tuzağının ve dolayısıyla kuşaklar arası yoksulluğun oluşmasını engeller.

Mutlak yoksulluk, hane gelirinin gıda, barınma, güvenli içme suyu, sağlık, sanitasyon ve barınma gibi temel yaşam standartlarını sürdürmek için gerekli düzeyin altında olduğu bir durumdur. Sadece gelire değil aynı zamanda hizmetlere erişime de bağlıdır. Kriterler ekonomik büyümeye göre değişmez. Bu durum hem farklı ülkeler arasında hem de zaman içinde karşılaştırma yapmayı mümkün kılmaktadır. Mutlak yoksulluk sabit bir gerçek gelir seviyesinde, örneğin yılda 4000 SEK'lik gerçek gelir olarak belirlenebilir. Yine de, ülkeler arasındaki farklı yaşam standartlarını hesaba katmak zorunda kalınmaktadır. 4000 SEK, Stockholm'e sığınmak için yeterli değil, belki Afrika'da fazladır. BM yoksulluk zirvesi, ülkeleri kendi yoksulluk ölçülerini geliştirmeye çağırılmaktadır.

Göreceli yoksulluk, hane gelirinin medyan gelirin belirli bir yüzdesinin altında olduğu bir durumdur. Örneğin, göreceli yoksulluk eşiği medyan gelirlerin %50'si veya %60'ı olarak belirlenebilir. Kriterler ekonomik büyüme ile birlikte değişecektir. Göreceli yoksulluk, nispeten geride bırakılan nüfusun yüzdesini göstermek için faydalıdır. Göreceli yoksulluk algıları 2010'lardan bir asır öncesine göre çok farklı çıkmıştır. Bazı araştırmacılar, İsveç'teki yoksul ile Gambiya'daki yoksulun aynı olmadığı için, yoksulluğun en iyi şekilde göreceli olarak anlaşıldığını savunmaktadır.

Kentsel yoksulluk, yalnızca nüfusu 50.000'in üzerinde olan metropoliten alanlar için geçerli olan belirli bir yoksulluk türüdür. Şiddet, gürültü, aşırı kalabalık ve yetersiz toplum yardım programları, insanların yoksulluktan kurtulmasını daha da karmaşık hale getirmektedir. Kentsel yoksulluk genellikle kümülatif yoksunluklarla karakterize edilir; bu, yoksulluğun bir boyutunun genellikle başka bir boyutun nedeni veya katkıda bulunduğu anlamına gelmektedir. Ekonomik çıkar, mega ölçekte kentleşme sürecini baskılayan birincil faktördür. Hızlı şehirleşme oranları, ülkedeki şehirli yoksulların saflarını artırmaktadır. Düşük gelir gruplarının kırdan kente göçü, yabancı işçi akını ve işsizliğin artması kentsel yoksulluğun artmasına katkıda bulunarak kentsel hizmetler, altyapı ve çevre üzerindeki baskılara katkıda bulunmuştur.

Kırsal yoksulluk yalnızca belirli alan türlerinde olur. Bu alanlar, nüfusu 50.000'in altında olan büyükşehir değildir. Düşük nüfus, finansal olarak mücadele eden insanlar için erişilebilir hizmetleri sınırlandırıyor ve iş fırsatlarının olmaması sorunu yalnızca artırıyor. Kırsal yoksulluğun kaynakları karmaşık ve çok boyutludur. Diğer şeylerin yanı sıra iklim, cinsiyet, kültür ve kamu politikasını da içerirler. Aynı şekilde, kırsal kesimdeki yoksul insanlar da hem karşılaştıkları sorunlar hem de bu sorunlara olası çözümler açısından tamamen farklıdır. Geniş ekonomik istikrar, rekabetçi piyasalar ve fiziksel ve sosyal altyapıya yapılan kamu yatırımı, sürdürülebilir

ekonomik büyümenin sağlanması ve kırsal yoksulluğun azaltılması için temel ihtiyaçlar olarak geniş çapta kabul görmektedir.

3.2.2. Yoksulluğu Etkileyen Faktörler

Yoksulluğun belirli bir nedeni yoktur ve sonuçları her durumda değişmektedir. Yoksulluk, koşullara bağlı olarak önemli ölçüde değişir. İngiltere'de yoksul hissetmek, Çin veya Gambiya'da yoksulluk içinde yaşamaktan farklıdır. Bir ülkenin sınırları içinde zengin ve fakir arasındaki zıtlıklar önemli olabilir. Ancak, belirli ülke ve bölgelerin bireysel geçmişleri ve koşulları dikkate alındığında, yoksulluğun nedenlerinde önemli eğilimler vardır. Tarih, yoksulluğu tetikleyen faktörlerin başında gelmektedir. Dünyadaki en fakir ulusların çoğu, sömürgeci ulusların avantajı için kölelerin ve kaynakların metodik olarak çıkarıldığı eski kolonilerden oluşmaktadır. Avustralya, Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri'nin muhtemelen en ünlü olduğu durumlarda bariz istisnalar vardır. Bu eski sömürgelerin çoğu, sömürgecilik ve onun mirası, birçok insanı toprağa, sermayeye, eğitime ve insanların kendilerini tatmin edici bir şekilde desteklemelerine izin veren diğer kaynaklara erişimden mahrum bırakan koşulları kolaylaştırmıştır. Bu ülkelerde yoksulluk, işgal içeren sorunlu bir tarihin mirasıdır.

Savaş ve siyasi istikrarsızlıklar yoksulluğu etkileyen faktörlerdir. Savaşın ve siyasi kargaşanın nedenleri ne olursa olsun, güvenlik, istikrar ve güvenliğin hayatta kalmak ve bunun ötesinde ekonomik refah ve büyüme için elzem olduğu açıktır. Bu temeller olmadan, doğal kaynaklar bireysel veya toplu olarak kullanılamaz ve hiçbir eğitim, yetenek veya teknolojik bilgi birikimi insanların çalışmasına ve emeğinin faydasını görmesine izin vermez. Hakları, mülkiyeti ve yatırımları korumak için yasalar gereklidir. Yasal korumalar olmadan, çiftçiler girişimci olur ve işletme sahipleri bir ülkenin ekonomisine güvenle yatırım yapamazlar. Bu, dünyanın en fakir ülkelerinin hepsinin 20. yüzyılın bir noktasında iç savaş ve şiddetli siyasi çalkantı yaşadığının ve birçoğunun insanları şiddete karşı koruyamayan veya korumayan zayıf hükümetlere sahip olduğunun göstergesidir.

Devlet borcu da yoksulluğu artıran unsurlar arasında yer almaktadır. Çok sayıda gelişmekte olan ülke, gelişmiş ülkelere ve uluslararası finans kuruluşlarından alınan krediler nedeniyle muazzam bir borç yükü altındadır. Daha yoksul ülkeler, hibe yardımı olarak alınan her 1 ABD doları için ortalama 2,30 ABD doları borçludur. Ayrıca, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi kuruluşların yapısal uyum politikaları, genellikle daha fakir ülkelerin pazarlarını dış ticarete ve yatırımcılara açmasını gerektirir. Böylece, yerel işletmelerle rekabeti artırmak ve yerel ekonomilerin ileriye dönük gelişimini baltalamak olabilmektedir. Son yıllarda, aktivistler bunu yoksulluğu en aza indirmenin kritik bir yolu olarak gördüklerinden, borç kesintisi ve af çağrıları artırmaktadır. Ekonomik yapısal uyum politikalarının savunmasız nüfus üzerinde daha az baskı oluşturacak şekilde nasıl yapılandırılabilirliğinin incelenmesi Birleşmiş Milletler tarafından da öncelik haline getirilmiştir (Délice, 2016).

Ayrımcılık ve sosyal eşitsizlik yoksulluğu etkilemektedir. Yoksulluk ve eşitsizlik iki farklı şeydir. Ancak eşitsizlik, daha düşük sosyal statüye sahip grupları kendilerini destekleyecek araç ve kaynaklara erişimden dışlayarak yaygın yoksulluğu besleyebilir. Birleşmiş Milletler'e (2013) göre, gelir dağılımı ve üretken kaynaklara, temel sosyal hizmetlere, fırsatlara, pazarlara ve bilgiye erişimdeki eşitsizlikler dünya çapında artıyor ve genellikle yoksulluğa neden oluyor ve onu şiddetlendirmektedir. Birleşmiş Milletler ve birçok yardım kuruluşu da cinsiyet ayrımcılığının dünyanın dört bir yanındaki birçok çocuğu ve kadını yoksulluk içinde tutmada önemli bir faktör olduğunun altını çizmektedir (BM, 2013).

Doğal afetlere karşı savunmasızlık da yoksulluğu teşvik etmektedir. Dünyanın zaten daha az zengin olan bölgelerinde, tekrarlanan veya ara sıra meydana gelen katastrofik doğal afetler, yoksulluğun ortadan kaldırılmasında önemli bir engel oluşturabilir. Hawaii'deki sel felaketinin, Afrika Boynuzu'ndaki kuraklığın ve 2005'teki depremin ve Nepal'deki depremin sonuçları, doğal afetlere karşı savunmasızlığın etkilenen ülkeler için nasıl bunaltıcı olabileceğinin örnekleridir. Bahsedilen vakaların her birinde zaten yoksul olan insanlar kendi ülkeleri içinde mülteci konumuna gelmektedir. Sahip oldukları her şeyi kaybetmek, yaşam alanlarından zorla çıkmak ve hayatta kalmak için neredeyse tamamen başkalarına bağımlı hale gelmektedir. 2008'de Nargis Kasırgası Myanmar'ı vurduktan iki yıl sonra, yerel balıkçıların borç yükü ikiye katlanmıştır (Dünya Bankası). Haiti 2007'de bir deprem ve tsunami yaşanmış ve bu felaketten kaynaklanan kayıplar ulusal bütçenin % 95'ine eşittir. Dış yardım olmasaydı, bu ülkelerdeki hükümetler halklarının ihtiyaçlarını karşılayamaz durumdaydılar.

3.3. Kamu Borcu

Bazen devlet borcu olarak adlandırılan kamu borcu, bir ülkenin merkezi hükümetinin ödenmemiş toplam

borcunu (tahviller ve diğer menkul kıymetler) ifade etmektedir. Genellikle Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYİH) bir oranı olarak kendini gösterir. Kamu borcu hem içeriden hem de dışarıdan yükselirken, iç borç hükümetin iç borç verenlere karşı yükümlülüklerini, dış borç ise ülke dışındaki borç verenlere olan borcu temsil eder. Kamu borcu, bir hükümetin kamu harcamalarını finanse etmesi ve bütçedeki boşlukları doldurması için hayati bir fon kaynağıdır. Bir hükümetin gelecekteki taahhütlerini yerine getirme yeteneğinin bir göstergesi olarak, genellikle GSYİH'nın yüzdesi olarak kamu borcu kullanılır. Birçok gelişmekte olan ülkedeki hükümetler, genellikle menkul kıymetler ve devlet tahvilleri ihraç ederek borç almaktadırlar. Bazıları doğrudan IMF ve Dünya Bankası gibi çok taraflı şirketlerden borç almaktadır (Çataloluk, 2009).

Kamu borcu, genellikle hükümetin ülke ekonomisinin en kritik alanlarına yatırım yapmasını kolaylaştırır; bu alanlarda, bu projelerden elde edilecek vergi geliri kapasitesi, ek para basımının ülke ekonomisinin istikrarını bozacağı durumlarla sınırlı olabilir. Hükümetin borçlarını ve mali durumunu ölçmenin birçok yolu vardır (Ünsal, 2020). Bazı hükümet hesaplamaları, merkezi hükümet borcunun konsolide olmayan merkezi hükümet borcu olarak adlandırılan tanımına dayanmaktadır. Borç Ofisinin devlet adına almış olduğu tüm krediler dahildir.

3.4. Ekonomik Büyüme

Ekonomik büyüme, bir ekonominin mal ve hizmet üretme kapasitesinin bir dönemden diğerine göre artmasıdır. Oysa büyüme oranı, GSYİH'deki yüzde değişim olarak tanımlanır ve negatif veya pozitif olabilir. Negatif büyüme oranı yaşam standardını düşürürken, pozitif büyüme ise milli geliri artırarak yaşam standardını yükseltmektedir.

Ekonomistler ve istatistikçiler tarafından ekonomik büyümeyi izlemek için genellikle farklı yöntemler kullanılır. En yaygın ve sıklıkla izlenen metrikler, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) ve Gayri Safi Milli Hasıla'dır (GSMH). Yine de, bazı ekonomistler GSYİH hesaplamasındaki sınırlamaları ve önyargıları vurgulamaktadır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) de ekonomik potansiyeli ölçmek için ilgili üretkenlik ölçümlerini tutar. Bazıları, ekonomik büyümeyi yaşam standardındaki artışlarla ölçmeyi öneriyor, ancak bunu ölçmenin zor olduğuna inanılmaktadır (Gültekin, 2015).

Ekonomik büyüme, bir ülkenin toplam çıktısındaki veya gayri safi milli hasılasındaki (GSMH) veya reel gayri safi yurtiçi hasıladaki (GSYİH) artışla ölçülebilir. Enflasyona göre ayarlanmış GSYİH olan reel GSYİH'deki yüzde artış olarak ölçülür. Gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH), belirli bir ülkede kurulan üretim faktörlerinin kazandığı tüm gelirlerin toplamıdır. Ancak, bir ülkenin üretimindeki artış, GSYİH'da bir artıştır. Gayri safi milli hasıla, belirli bir ulusun sakinlerinin sahip olduğu üretim faktörlerinin kazandığı tüm gelirlerin toplamıdır. Resmi ekonomik büyüme teorisi, II. Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde, neden bazı ülkelerin zengin, diğerlerinin fakir olduğu ve neden bazı ülkelerin çoğalırken diğerlerinin yavaş büyüdüğü sorusu nedeniyle mikroekonominin bir parçası haline gelmiştir.

3.4.1. Ekonomik Büyüme Kategorileri

İki tür ekonomik büyüme vardır, potansiyel büyüme ve fiili büyümedir. Potansiyel büyüme, bir ekonominin üretim potansiyelindeki artışı temsil eder ve aynı zamanda uzun vadeli büyüme olarak da tanımlanır. Uzun vadeli büyüme, bir ekonomi üretim faktörlerinin sayısında bir artış sağladığında gerçekleşir. Üretim faktörlerinin niteliği ve niteliği artışın boyutunu belirlemektedir. Potansiyel ekonomik büyüme, ekonominin büyüebileceği hıza atıfta bulunmaktadır. Ekonominin üretim kapasitesindeki yıllık yüzde artıştır (İsmihan, 2009).

Fiili büyüme, bir ekonominin reel gayri safi yurtiçi hasılasındaki değişiklikleri temsil eder. Çoğunlukla potansiyel büyümenin hesaplanması gerektiğinden kullanılır. Ekonominin fiili ve potansiyel çıktısı arasındaki farka çıktı açığı denir. Bir çıktı açığı, bir ekonominin merkez bankasının, gerekirse toplam talebi ve büyümeyi artırmak için genişletici para politikası kullanmasına izin verir (Aydın, 2021).

3.4.2. Ekonomik Büyümeyi Etkileyen Faktörler

Bir ülkenin ekonomik büyümesi, dış ticaret açığı ve devlet organlarının harcamalarındaki değişiklikler gibi bazı faktörler nedeniyle engellenebilir. Genellikle, bir ülkenin ekonomik büyümesi, mal ve hizmet fiyatlarında keskin bir artış olduğunda olumsuz etkilenir. Bazı kritik faktörler bir ülkenin ekonomik büyümesini etkilemektedir. İnsan kaynakları, bir ülkenin ekonomik büyümesinin en önemli belirleyicilerinden biri olarak anılmaktadır. Erişilebilir insan kaynağının kalitesi ve miktarı, bir ekonominin büyümesini anında etkileyebilir. İnsan kaynağının kalitesi, becerilerine, eğitimine, eğitime ve yaratıcı yeteneklerine tabidir. Bir ülkenin insan

kaynağı iyi yetişmiş ve eğitilmişse, çıktı da yüksek kalitede olacaktır. Öte yandan, vasıflı işgücü eksikliği bir ekonominin büyümesini engellerken, emek fazlası ekonomik büyüme için daha az öneme sahiptir. Bu nedenle, ekonomik büyümenin sağlanabilmesi için, bir ülkenin insan kaynağının gerekli beceri ve yeteneklere sahip yeterli sayıda olması gerekir (Yılmaz & Albayrak, 2023).

Doğal kaynaklar bir ülkenin ekonomik büyümesini büyük ölçüde etkilemektedir. Doğa tarafından arazide veya arazinin altında üretilen kaynakları içerir. Karadaki kaynaklar bitkileri, su kaynaklarını ve manzarayı içerir. Toprağın altındaki kaynaklar arasında doğal gaz, metaller, metal olmayanlar, mineraller ve petrol bulunur. Bir ulusun doğal kaynakları, iklim ve çevre koşullarına bağlıdır. Yeterince doğal kaynağa sahip olan ülkeler, yetersiz miktarda doğal kaynağa sahip olan ülkelere göre daha iyi bir büyüme yaşamaktadır. Doğal kaynakların verimli kullanımını veya geliştirilmesi, insan kaynağının beceri ve yeteneklerine, kullanılan teknolojiye ve fonların mevcudiyetine bağlıdır. Nitelikli ve eğitilmiş işgücüne sahip, bol doğal kaynaklara sahip bir ülke, ekonomiyi büyüme rotasına sokar (Çataloluk, 2009).

Teknolojik gelişme, bir ekonominin büyümesini etkileyen önemli faktörlerden biri olarak anılmaktadır. Teknoloji, bilimsel ve üretim yöntemlerinin uygulanmasını içerir. Başka bir deyişle teknoloji, belirli bir emek miktarı tarafından kullanılan teknik araçların doğası ve türü ile karakterize edilebilir. Teknolojik gelişme, yetersiz miktarda kaynakla üretkenliği artırmaya yardımcı olur. Teknolojik gelişme alanında hareket eden ülkeler, teknolojik gelişmeye daha az odaklanan ülkelere göre daha hızlı büyümektedir. Uygun teknolojinin seçimi de bir ekonominin büyümesinde rol oynar. Öte yandan, uygun olmayan bir teknoloji, yüksek üretim maliyetine neden olur (Gültekin, 2015).

Siyasi ve sosyal faktörler de bir ülkenin ekonomik büyümesinde önemli bir rol oynamaktadır. Hükümetin farklı politikaların oluşturulmasına ve uygulanmasına katılımı gibi siyasi faktörler, bir ülkenin ekonomik büyümesinde önemli bir role sahiptir. Sosyal faktörler, bir ekonominin büyümesine önemli ölçüde katkıda bulunan gelenek, görenek, değer ve inançları içermektedir. Örneğin, geleneksel inançları ve hurafeleri olan bir toplum, modern yaşam biçimlerinin benimsenmesini kabul etmez. Böyle bir durumda başarmak zorlaşır.

Sermaye oluşumu bir ülkenin ekonomik büyümesini etkiler. Makine, güç, ulaşım, arazi, bina ve iletişim araçlarını içerir. Tüm bu insan yapımı ürünleri elde etmek ve üretmek sermaye oluşumu olarak kabul edilir. Sermaye oluşumu, ek olarak sermaye veya emek oranını artıran işçi başına sermayenin mevcudiyetini artırır. Bu nedenle, emeğin üretkenliği artar, sonuçta üretimde artışa ve ekonominin büyümesine yol açar (Aydın, 2021).

3.5. Yolsuzluk ve Yoksulluk İlişkisi

Yolsuzluk ve yoksulluk iki yönlü bir ilişkiye sahiptir çünkü yoksulluk yolsuzluğa, yolsuzluk da yoksulluğa neden olma eğilimindedir. Temel malları satın alacak kadar parası olmayan (yoksulluk içinde) insanlar, hayatta kalmak için kuralları çiğnemeye karşı daha savunmasızdır. Özellikle, daha fazlasının özel ilgi gösterme karşılığında rüşvet alması muhtemeldir. Bazı insanlar zorlayıcı bir ahlaki karaktere sahiptir ve bunu yapmaz, ancak bazıları kesinlikle yapacaktır. Bu nedenle, yoksulluk başlangıçta yolsuzlukla ilgisi olmayan nedenlerle, yolsuzluk da yoksullukla bağlantısı olmayan nedenlerle ortaya çıkabilir, ancak biri gerçekleştiğinde diğeri daha olası hale gelir. Ne yazık ki, yolsuzluk ve yoksulluk el ele gidiyor ve yoksulluğu sona erdirmek için yolsuzluğu bitirmek gerekmektedir (Gültekin, 2015).

Yoksulluk ve yolsuzluk arasındaki ilişki 1970'lerden beri araştırma konusu olmuştur. Çoğu insan, yolsuzluğun gelişmekte olan ülkelerin yoksul kalmasının en önemli nedenlerinden biri olduğu fikrine sahip ve yine de, kalkınma alanında çalışan birçok insan, gelişmekte olan ülkelere yaşamın kaçınılmaz bir gerçeği olarak yolsuzluğun bir kısmına göz yummaya istekli görünmektedir (Yılmaz & Albayrak, 2023).

Ekonomik büyüme, yolsuzluk ve yoksulluk arasındaki ilişkiyi açıklayabilir. Araştırmacılar; yolsuzluk, düşük ekonomik büyüme, sosyal programların yetersiz hedeflenmesi, zengin ve iyi bağlantıları destekleyen önyargılı vergi sistemi, eğitime eşit olmayan erişim, yoksulların yatırım kararlarında daha yüksek risk ve daha düşük sosyal harcamalar yoluyla yoksulluğu ve gelir eşitsizliğini derinleştirdiğini ifade etmektedirler. Yoksullar ve zayıflar, yönetim kurumları zayıf olduğunda ve seçkinlerin üyeleri ve onların tanıdıkları neredeyse kelimenin tam anlamıyla yasaların ötesinde olduğunda, yolsuzluğun gerçek darbesiyle karşı karşıya kalırlar. Yolsuzlukta %0,78'lik bir artış, bir ülkedeki en yoksul %20'lik kesimin gelir artışını yılda %7,8 oranında azaltmaktadır (Gupta, Davoodi, & Terme, 1998).

Afrika Ekonomik Büyüme Merkezi'nin raporu (AFCG, 2000), yolsuzluk ve yoksulluk arasında kritik bir bağlantı olduğunu ve kalkınmayı en beklenmedik ve aciz bırakan şekillerde engelleyen ciddi yolsuzluğun seçkin bir faaliyet olduğunu belirtmektedir. Gayri resmi iktidar yapılarının bir parçası olan seçkinlerin en ciddi

yolsuzluğun çoğunu gerçekleştirmesi durumunda, zaten ciddi düzeyde olan yoksulluk ve ekonomik eşitsizliği daha da kötüleştirir. Varlıklı insanlar grubu ayrıcalıkları, statüleri ve ekonomik kapasiteleri nedeniyle rüşvet verme konusunda hem olanaklara hem de motivasyona sahiptir. Fakir insanlar grubu ayrıcalıktan dışlanırken (You & Khagram, 2004).

Negin, Abd-Rashid ve Nikopour'un (2010) araştırmasına göre, yoksulluk yolsuzluğu kesin ve önemli ölçüde etkilemektedir. 1997'den 2006'ya kadar Granger geçici ve dinamik sistemini kullanan 97 piyasa ekonomisi örneğine dayalı araştırma yürüttüler ve yoksulluk ile yolsuzluk arasındaki nedensel ilişkiyi test etmeyi amaçladılar. Diğer birçok literatür eseri, yoksulluk ve yolsuzluk arasındaki ampirik ilişkiyi göstermiştir. Gyimah-Brempong'un (2002) araştırmasına göre, yaşam standartlarını iyileştirmek için en az gelişmeye sahip olan Afrika ülkelerinde yoksulluk yaygın bir sorundur. Bu bölgede yolsuzluk, yoksulluk sorunu ile birlikte karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca teorik olarak değerlendirildiğinde ve daha iyi durumda olan gruplarla karşılaştırıldığında, daha yoksul toplumlarda devlet görevlilerinin özel kazanç için rüşvet verme olasılığının daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir.

Yolsuzluk, esas olarak yoksulları soyan ve milyonlarca insanın hizmetlere erişimini ve düzgün bir hayat kazanma şansını engelleyen ciddi bir sorundur. Bazı ülkelerde ekonomik büyümenin önündeki ana engeldir. Bununla birlikte, yoksulluğun birçok farklı nedeni vardır ve çok küçük ölçekli yolsuzluğa sahip bazı gelişmekte olan ülkeler vardır. Endonezya, Tayland, Kore, Japonya gibi ülkelerde yolsuzluğun çok yüksek olmasına rağmen hızlı sanayileşme yaşayan ülkelerin tarihinde de açık örnekler vardır (Owen, 2009). Mustafa ve Julide (2016), 2000'den 2013'e kadar 154 ülkenin yıllık dengesiz panel veri analizini kullanarak yoksulluğun yolsuzluk üzerindeki etkisini araştırmış ve yoksulluğun yolsuzluk üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve olumlu etkilerini bulgulamıştır.

Yolsuzluk, yoksulluğun bir aracıdır ve yoksulluğun başarılı bir şekilde ortadan kaldırılmasının önünde bir engeldir. Gelişmekte olan ülkelerin yoksulluğu azaltma çabalarını mahvedebilir. Yolsuzluğun yoksullukla ilişkisi çok sayıda ve sıktır. Kamu sektöründe yolsuzluk, ekonomik büyümeyi engeller ve yoksulluğu derinleştirir. Alternatif olarak, yoksulluk ekonomik, politik ve sosyal kurumları baltaladığı için yolsuzluğa neden olur. Ancak yüksek düzeydeki yolsuzluk, kamu sektörü programlarıyla ilgili tüm karar alma sürecini bozarak yoksulların yaşam koşullarını ağırlaştırmaktadır. Yolsuzluk, yasadışı gelir elde etmek için daha mükemmel fırsatlar sağlayabilen daha büyük sermaye yoğun projeler pahasına, eğitim ve sağlık gibi üretken programları engelleyerek yoksulluğu derinleştirmektedir. Alternatif olarak, gelişmekte olan ülkelerdeki sosyal ve gelir eşitsizlikleri, güç dağılımında daha büyük eşitsizlikler yaratmakta ve yolsuzluğu teşvik etmektedir (Ndikumana, 2006).

3.6. Yolsuzluğun Kamu Borcuna Etkisi

Yolsuzluk kamu borcunu etkiler, çünkü yolsuzluğun olduğu ve şeffaflığın yetersiz olduğu yerlerde, kamu borcuyla ilgili kararlar risklidir ve borç servisi ulusal hazine için daha pahalı hale gelebilir. Birçok akademisyen, yolsuzluk ve kamu borcu arasındaki ilişkiyi araştırmıştır ve çoğu sonucun sonuçları, yolsuzluk ve kamu borcu arasındaki etkileşim teriminin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir. Luigi, Alfredo ve Luca (2018), 1995 ile 2013 yılları arasında 166 ülkeden oluşan bir panel kullanarak yolsuzluk ve kamu borcu arasındaki ilişkiyi araştırmış ve sonuçları, kamu sektöründeki yolsuzluğun devlet borcunu artırdığını göstermektedir.

Yolsuzluk kamu harcamalarını artırabilir ve bu da daha yüksek kamu borcuna yol açar. Ayrıca, yolsuzluğun kamu harcamalarında artışa yol açtığı iddia edilmektedir. Daha yüksek devlet harcamaları, yolsuzluğun kamu borcu üzerindeki etkisini artırır (Arusha, Ratbek ve Friedrich, 2017). Demek ki; yolsuzluk, genişleyen bürokrasiler, ölçüsüz ve daha az üretken yatırımlar ve yetersiz harcama kompozisyonu ile bağlantılı olabilir. Örneğin, büyük maaş faturaları operasyon ve bakım harcamalarını gizleyebilir. Kârlı rant arayışını en üst düzeye çıkarırken, kararlar, emek yoğun olanlar pahasına önemli sermaye yatırımlarına yönelik önyargılı olabilir. Bazı teorik literatür, yüksek kamu borcunu hükümetin rant kollama faaliyetlerinin varlığıyla ilişkilendirmiştir (Yared, 2010).

Yolsuzluk vergi gelirlerini düşürür ve kamu borcunun artmasına neden olabilir. Kamu kaynaklarının mobilizasyonu, vergi kaçakçılığı ve yaratıcı vergiden kaçınma planı ile zayıflatılabilir. Bir hükümet, düşük vergi geliri olduğunda projeleri finanse etmek için borçlanmaya başvurmak zorundadır (Arusha & Friedrich, 2013). Dolayısıyla, bir hükümet ne kadar yozlaşmışsa, vergi gelirlerinin önemli bir kısmı rüşvet ödemelerine gidecek ve bu da daha fazla borçlanma (kamu borcu) gerektiren gelirleri azaltabilecektir. Ayrıca, yolsuzluk fırsatları, bu vergi kanununu aşırı derecede karmaşık hale getirmeye veya bu kanunu çok sayıda takdire bağlı muafiyete tabi tutmaya teşvik etmektedir.

Gölge veya kayıt dışı ekonomi, yolsuzluk ve kamu borcu arasındaki ilişkiyi etkilemektedir. Kamunun kötü yönetimi, daha büyük bir kayıt dışı ekonomiyle de bağlantılı olabilir. Daha büyük bir gölge veya kayıt dışı ekonomi, vergi gelirini azaltır, vergi tabanını düşürür ve daha yüksek resmi vergi oranlarını zorunlu kılabilir; bu da art arda artan kayıt dışı ekonomiler ve yasal vergi kısır döngüsünü besleyebilir. Arusha, Ratbek ve Friedrich (2017), daha büyük bir kayıt dışı ekonominin ve artan yolsuzluğun kamu borcunda artışa yol açtığını iddia etmektedir. Elde ettikleri sonuçlar ayrıca, kayıt dışı ekonominin yolsuzluğun kamu borcu üzerindeki etkisini artırdığını ve bunların tamamlayıcı olarak hareket ettiğini ima ettiğini göstermektedir. Daha büyük bir kayıt dışı ekonominin vergi gelirini azalttığı ve dolayısıyla kamu borcunu artırdığı sonucuna varılmaktadır.

Yolsuzluk, kamu gelirleri azalırken aynı zamanda kamu harcamaları arttığı için daha kapsamlı bir mali açığa yol açmaktadır (Arusha Friedrich, 2013). Kamu harcamalarının artması ile birlikte kamu gelirlerinin azalması kamu borcunu olumsuz etkileyecektir. Yolsuzluk teşvikleri ve fırsatları paramparça eder, verimli piyasa tahsislerini saptırır, bir ülkede inovasyona ve beyin göçüne yol açar ve sonuç olarak tatsız bir iş ortamına, daha düşük vergi gelirleri ve daha yüksek kamu borcu ile daha düşük büyüme oranlarına yol açar (Arusha Friedrich, 2013).

3.7. Yolsuzluğun Ülke Büyüme Oranlarına Etkisi

Yolsuzluk, ekonomik performans üzerinde kesin bir sınırlama olarak kabul edilmektedir. Ancak, akademik literatür, yolsuzluğun ekonomik performans üzerindeki farklı etkilerini bulmaktadır. Yolsuzluğun ekonomik büyüme üzerindeki etkisi iki yönlüdür. Bazı araştırmalar, yolsuzluğun ekonomik büyümeyi engellediğini savunurken, diğer araştırmalar yolsuzluğu "tekerlek yağlama" mekanizması olarak görülmektedir.

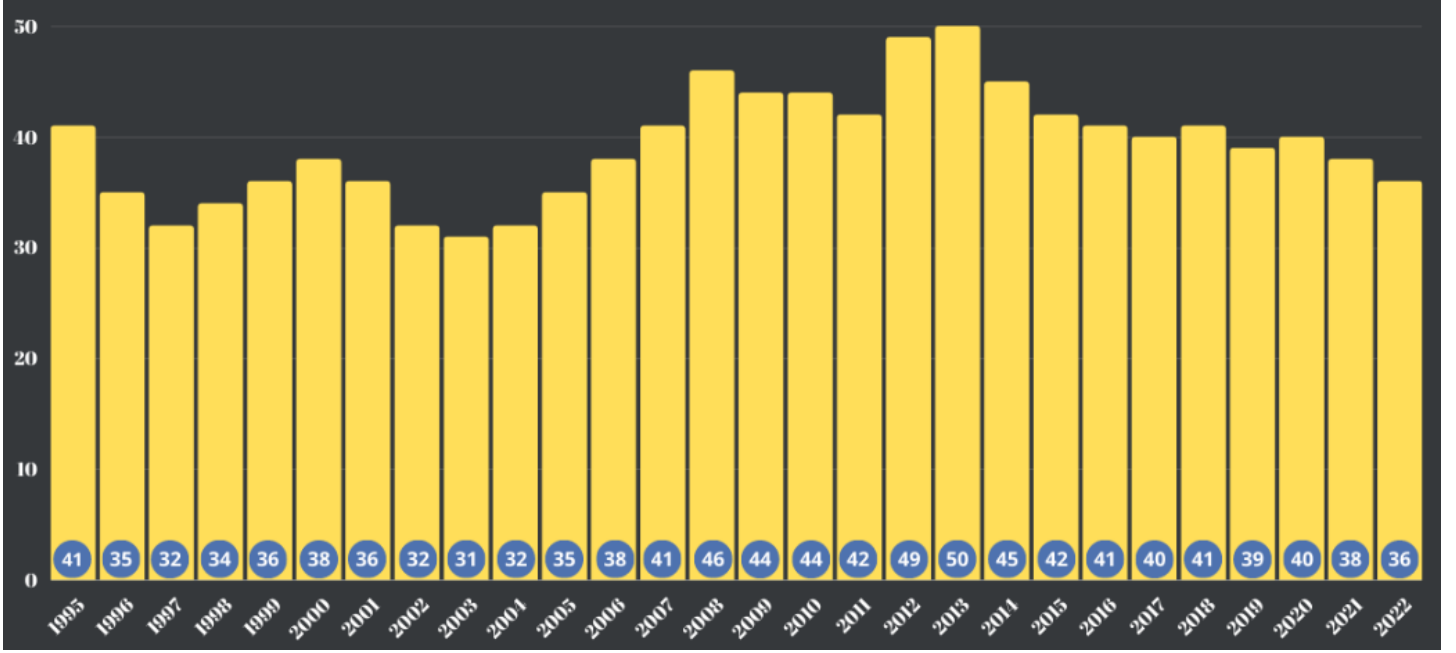
Mo ve Pak (2001) yolsuzluk seviyesindeki %1'lik artışın büyüme oranını yaklaşık %0,72 oranında azalttığını veya başka bir deyişle yolsuzluk endeksindeki bir birimlik artışın büyüme oranını %10 oranında azalttığını gösteren bir sonuç ortaya koymaktadır. Siyasi istikrarsızlık, yolsuzluğun ekonomik büyümeyi etkilediği en önemli kanaldır. Toplam etkinin yaklaşık %53'ünü oluşturur. Elde ettikleri sonuç aynı zamanda yolsuzluğun beşeri sermaye düzeyini ve özel yatırım payını azalttığını da ortaya koymaktadır.

Yolsuzluk, özellikle ülkelerin kurumları zayıf olduğunda ve kötü çalıştığında, karmaşık bürokratik kısıtlamaları, verimsiz kamu hizmetlerini ve katı yasaları kontrol etmeye yardımcı olur. Öte yandan, yolsuzluğun yalnızca ekonomik performansı azalttığı öne sürülmektedir. Bunun nedeni, rant kollama, işlem maliyetlerinin artması ve belirsizlik, verimsiz yatırımlar ve yolsuzlukla birlikte gelen üretim faktörlerinin yanlış tahsis edilmesidir (Berksoy & Yıldırım, 2017).

Konat ve Arslan'a göre (2020), Önceki çalışmaların birçoğunun yolsuzluğun ekonomik performans üzerindeki etkisini araştırıldığı ve bu çalışmaların çoğunun negatif bir ilişki gösterdiğini ileri sürmektedir. Yolsuzluğun, büyük kayıt dışı ekonomi ve yüksek enflasyon yoluyla ekonomiye zararlı olduğu gösterilmiştir. Bazı araştırmalar, yatırımları ve doğrudan yabancı yatırımları azalttığını göstermektedir. Yolsuzluğun gelişmekte olan ülkelerin ekonomik büyümesini engelleyen insan sermaye birikimi üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunu iddia etmektedir (Konat & Arslan, 2020).

Devlet harcamaları, kamu maliyesi alanında dikkat çeken yolsuzlukla bağlantılı bir diğer değişkendir. Yolsuzluk, yoksullar için devlet harcamalarını azaltır ve onları (yoksulları) olumsuz etkiler (Justesen & Bjornskov, 2014). Ayrıca, kamu harcamalarının bileşenlerinin analizi, yolsuzluğun sağlık ve eğitim harcamalarının seviyesini düşürdüğünü ortaya koymaktadır. Yine, yolsuzluk ve yönetim arasındaki ilişki kamu harcamalarının etkinliğini şekillendirmekte ve bu da yolsuzluğun büyüme etkilerini belirlemektedir. Yolsuzluk ve yatırım ile yolsuzluk ve askeri harcamalar arasındaki etkileşimler, ekonomik büyüme üzerinde önemli bir olumsuz etkiye sahiptir (D'Agostino, 2016).

Ancak, farklı görüşler yolsuzluğun ekonomik büyüme üzerindeki olumlu etkisini vurgulamaktadır. Diğerleri, yolsuzluğun karmaşık bürokratik kısıtlamaları, verimsiz kamu hizmetlerini ve katı yasaları kontrol etmeye yardımcı olduğu fikrini destekliyor. Yolsuzluğun bürokratik bürokrasiyi azaltma eğiliminde olduğunu ve ekonomik büyümeyi canlandırdığını iddia etmektedir. Lau ve arkadaşlarına göre (2013), yolsuzluk, hükümet politikası hakkında daha düşük bir belirsizliğe yol açabilir. Diğer çalışmalar, yolsuzluğun büyüme etkisinin kurumsal ortama bağlı olduğunu göstermektedir. Yolsuzluğun maksimum büyüme seviyesi, sıfırdan önemli ölçüde yüksektir; yolsuzluğun düşük yaygınlık seviyelerinde ekonomik büyüme için elverişli ve yüksek yaygınlık seviyelerinde zararlıdır.



Şekil 3. Türkiye Yolsuzluk Algıları Endeksi (1995-2022)

Yolsuzluk Algıları Endeksi, kamu sektörlerinin ne kadar yozlaşmış olarak algılandığına bağlı olarak dünyadaki ülkeleri sıralamaktadır. Sonuçlar, 0'ın oldukça bozuk ve 100'ün çok temiz olduğu 0 ila 100 arasında bir ölçekte verilir. Yolsuzluk Algıları Endeksi, dünya çapındaki yolsuzluk durumunun korkunç bir resmini çizmektedir (Transparency, 2023).

4. Sonuç ve Öneriler

Yolsuzluğa “hayır” tolerans göstermeyi amaçlayan yolsuzlukla mücadele eylemleri, daha verimli sistemler için yapı taşlarını yerleştiren programları cezalandırabilir. Sert cezalar, yolsuzluğun kökünü kazımak yerine gizlemek için sapkın teşvikler yaratabilir. Yolsuzluğun keşfedilmesi zor olabilir, görünmez olabilir ve genellikle son derece politize olabilir; bunların tümü daha iyi göstergeler, veri toplama veya raporlama ve analiz gerektirir.

Şeffaflık, yolsuzluğu kontrol etmede önemli bir araçtır ve bu, finansal sistemlerde ve kontrollerde şeffaflığın ve ifşanın artırılmasını içerir. Özel sektör, hükümetler ve sivil toplum da dahil olmak üzere birçok katılımcının yolsuzluğun kontrol altına alınmasında çıkarı vardır. Bu nedenle, çok paydaşlı ortaklıklar, şeffaflığı ve hesap verebilirliği ilerletmek için bir strateji olarak umut vadetmektedir. Hem kamu hem de özel sektördeki (sivil toplum dahil) ulusal, yerel, bölgesel ve uluslararası paydaşların koalisyonları, ulusal projelerin yolsuz uygulamalardan korunmasını sağlamak için gereken güvenin artırılmasına ve siyasi desteğin kazanılmasına yardımcı olabilir.

İyi yönetim, ulusal düzeyde yönetim ve uluslararası kalkınma gündeminin yönetimi dahil olmak üzere yolsuzlukla mücadele çabalarını içermelidir. Bu özellikle, ilk kez yolsuzluk temalarını açıkça ele alan ve küresel çok paydaşlı ortaklıkları kritik stratejik hedefler olarak teşvik eden yeni Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri için geçerlidir.

Öneriler

- ❖ Kontrol ve dengeleri güçlendirmek ve güçler ayrılığını teşvik edilmelidir. Yolsuzlukla mücadele kurumları ve gözetim kurumlarının etkili bir şekilde çalışabilmeleri için yeterli kaynaklara ve bağımsızlığa sahip olmaları gerekir. Savunma ve güvenlikte yolsuzluk riskini yönetmek için hükümetler tarafından kurumsal kontroller güçlendirilmelidir.
- ❖ Bilgileri paylaşmalı ve bunlara erişim hakkı korunmalıdır. Halk, kamu harcamaları ve kaynakların dağılımı hakkında erişilebilir, doğru, zamanında ve anlamlı bilgi almalıdır. Kılavuzlar, savunma sektöründe olduğu gibi hassas bilgilerin korunması için hem titiz hem de açık olmalıdır.
- ❖ STK'ları düzenleyerek ve karar alma sürecine açık erişimi teşvik ederek özel etkiyi sınırlandırmalıdır. Adil ve kamusal süreçler politikaları ve kaynakların kullanımını belirlemelidir.

STK'ların zorunlu kamu kayıtları, STK'ları kamu denetimine izin verilmesi ve güçlü çıkar çatışması düzenlemelerinin uygulanması gibi önlemler uygulanmalıdır.

- ❖ Ulusötesi yolsuzlukla mücadelede destek olunmalıdır. Birçok gelişmiş ekonomide, sistematik zayıflıklar sınır ötesi yolsuzluğun tespit edilmeden gerçekleşmesine izin verir. Bu, yasal boşlukları kapatarak ve mali suçların profesyonel etkinleştiricilerini düzenleyerek ele alınmalı ve onaylanmalıdır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Yazarlarının katkı oranı %100 oranındadır.

Çıkar Çatışması

Bu araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Arusha, C., & Friedrich, S. (2013). How Does Corruption Affect Public Debt? . *Working Paper*.
- Arusha, C., Ratbek, D., & Friedrich, S. (2017). How Does Corruption Affect Public Debt? *World Development*, 115-127.
- Aydın, A. (2021). Türkiye Ekonomisinde İhracat ve Gayri Safi Yurt İçi Hasıla Arasındaki Uzun Dönem İlişkisi. *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 30-62.
- Berksoy, T., & Yıldırım , N. (2017). Yolsuzluk Kavramına Genel Bir Bakış: Problemler Ve Çözüm Önerileri . *Journal Of Awareness (Joa)*, 1-18.
- Berksoy, T., & Yıldırım, N. (2017). Yolsuzluk Kavramına Genel Bir Bakış: Problemler Ve Çözüm Önerileri. *Journal Of Awareness (Joa)* , 1-18.
- Berктаş, S., & Oraklıbel , R. (2021). Sanayi Devrimi İle Gelen Değişim: İş Bölümü Ve Yabancılaşma. *Atlas Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi* .
- BM. (2013). *Inequality Matters Report of the World Social Situation* . BM.
- CIMA. (2008). *Fraud Risk Management: A Guide to Good Practice*. CIMA .
- Creswell, J. W. (2013). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. Ankara : Eğiten Kitap.
- Çakın, Ö. (2021). Nüfuz Ticareti Suçu (TCK m.255). *Ankara Barosu Dergisi* , 131-169.
- Çataloluk, C. (2009). Kamu Borçlanması, Gerçekleşme Biçimi Ve Makro Ekonomik Etkileri (Teorik Bir Yaklaşım, Türkiye Örneği) . *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 240-258.
- D'Agostino, G. (2016). Dunne, J.P.; Pieroni, L. Corruption and growth in Africa. *Eur. J. Political Econ.*, 71–88.
- Délice, W. (2016). *What Causes Global Poverty*. The Borgen Project.
- Dinara, S. (2015). Favoritism and Nepotism in an Organization: Causes and Effects. *Procedia Economics and Finance*, 630 – 634.
- Duman, P. (2018). *Yolsuzluğun Gelir Eşitsizliği Ve İşsizlik Üzerindeki Etkileri: Dixit-Stiglitz Modeli Yaklaşımı* . Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dursun, K. (2024). *2017 Yolsuzluk Algı Endeksi* . <https://sivilalan.com/2018/02/22/2017-yolsuzluk-algi-endeksi-aciklandi/> adresinden alındı
- EQS. (2023). *Uluslararası Şeffaflık Örgütü*. <https://www.eqs.com/compliance-blog/corruption-perceptions-index/> adresinden alındı
- Gaspar, V., Medas, P., & Perrelli, R. (2023). *Küresel Borç 226 Trilyon Dolar*. <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2021/12/15/blog-global-debt-reaches-a-record-226-trillion> adresinden alındı

- Gelemerova, L. Y. (2011). The anti-money laundering system in the context of globalisation: A panopticon built on quicksand? : Wolf Legal Publishers (WLP). Nijmegen.
- Gupta, S., Davoodi, H., & Terme, R. (1998). Does Corruption Affect Income Inequality and Power. *IMF Working Paper*.
- Gültekin, S. (2015). Etik Yönetim Yolsuzluk Ve Yoksulluk İlişkisi Üzerine Bir İnceleme. *International Journal Of Economic And Administrative Studies*, 400-424.
- Gyimah-Brempong, K. (2002). Corruption, economic growth, and income inequality in Africa. *Economics of Governance*, 183-209.
- Hartmann, T. J., & Ferreyra, C. (2023). *Yolsuzluğun maliyeti nedir?* <https://blogs.worldbank.org/governance/what-are-costs-corruption> adresinden alındı
- ILO. (2023). *İşsizlik istatistikleri ve işgücü yetersiz kullanımının tamamlayıcı önlemleri - Uluslararası Çalışma Örgütü 2021*. <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/unemployment-by-country> adresinden alındı
- İsmihan, M. (2009). Kronik İstikrarsızlık ve Potansiyel Büyüme Hızı: Türkiye Deneyimi, 1960-2006 . *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 73-91.
- Jeng, A. M. (2018). *Studying the Relationship between Corruption and Poverty, Public Debt, and Economic Growth: A Case Study of the Gambia (1996-2016)* . Stockholm.
- Joe, G. (2009). *Comparative analysis of anti-corruption laws of Ghana compared with. UNCAC* .
- Justesen, M., & Bjornskov, C. (2014). Exploiting the poor: Bureaucratic corruption and poverty in Africa. *World Dev*, 106-115.
- Kaufmann, D. (2023). *Yönetişim Önemlidir 2010: Dünya Çapında Yönetişim Göstergeleri Yönetişim Başarılarını, Geri Dönüşlerini ve Başarısızlıklarını Vurguluyor*. <https://www.brookings.edu/articles/governance-matters-2010-worldwide-governance-indicators-highlight-governance-successes-reversals-and-failures/> adresinden alındı
- Kayode, A. (2014). *Rising rate of unemployment in Nigeria: the Socio-Economic and political implications*. Nigeria.
- Konat, G., & Arslan, A. (2020). Yolsuzluğun Ekonomik Büyümeye Olan Etkileri: Ekonometrik Bir Analiz. *OPUS*, 1454-1485.
- Lau, C., Demir, E., & Bilgin, M. (2013). Experience-based corporate corruption and stock market volatility: Evidence from emerging markets. *Emerg. Mark. Rev.*, 1-13.
- Luigi, B., Alfredo, D. M., & Luca, P. (2018). Yolsuzluk ve kamu borcu: ülkeler arası bir analiz," *Applied Economics Letters*. *Taylor & Francis Journals*, 340-344.
- Mauro, P. (2023). *Yolsuzluğun Maliyeti*. <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2019/09/the-true-cost-of-global-corruption-mauro> adresinden alındı
- McCarthy, N. (2023). *2022 Yolsuzluk Algıları Endeksi'nden Temel Bulgular*. <https://www.eqs.com/compliance-blog/corruption-perceptions-index/> adresinden alındı
- Merriam, B. S. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*, Çev. edt: Selahattin Turan. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Mo, H., & Pak, H. (2001). Corruption and Economic Growth. *Journal of Comparative Economics*, 66-79.
- Ndikumana, L. (2006). Corruption and pro-poor growth outcomes: evidence and lessons for African countries. *Working Paper Series* .
- Negin, V., Abd-Rashid, Z., & Nikopour, H. (2010). The Causal Relationship between Corruption and Poverty: A Panel Data Analysis. *University Library of Munich*.

- NYT. (2014). *Degree of Influence Peddling in China and U.S.*
- OECD. (2016). Public consultation on liability of legal persons: Compilation of responses. Rod H. (2012), “The capability approach: Insights for a new poverty focus” . *Journal of Social Policy* .
- Owen, B. (2009). Does corruption cause poverty, or is it the other way round?” . *Owen Barder Blog*.
- Rod, H. (2012). The capability approach: Insights for a new poverty focus. *Journal of Social Policy*.
- Şah, E., & Ivanyna, M. (2023). Vatandaş Merkezli Yönetişim Göstergeleri: Çıkar Gruplarını Değil İnsanları Dinleyerek Yönetişimi Ölçmek ve İzlemek. *SSRN Elektronik Dergisi*.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Tabachnick, B., & Fidell, L. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Boston : Pearson.
- Topuz, S. G., & Yıldırım, K. (2010). Gelir Eşitsizliğinin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* .
- Transparency. (2023). *Yolsuzluk Algıları Endeksi*. <https://www.transparency.org/en/cpi/2020/index/dnk> adresinden alındı
- UNDP. (2023). *Yolsuzluğun maliyeti*. <https://undp.medium.com/the-cost-of-corruption-a827306696fb> adresinden alındı
- Ünsal, M. E. (2020). Kamu Harcamaları, Kamu Gelirleri ve Kamu Borçlarının Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkileri: OECD Ülkeleri Üzerine Panel Veri Analizi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 53-64.
- Worldbank. (2023). *Dünya Bankası 2020 verileri*. <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS> adresinden alındı
- Yared, P. (2010). Politicians, Taxes and Debt. *Review of Economic Studies*, 806–840.
- Yazıcı, S. (2018). Kamu Yönetiminde Şeffaflık Ve Hesap Verebilirliğin Toplumsal Algısı: Bir Alan Araştırması. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 295-317.
- Yılmaz, Ö., & Albayrak, M. (2023). Türkiye'de Dış Ticaretin Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkisinin Ampirik Analizi. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 89-107.
- You, J. S., & Khagram, S. (2004). Inequality and Corruption. *KSG Working Paper*, 1-59.

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this research is to examine the concepts of poverty and corruption and reveal the relationship between them. To achieve this aim, document analysis technique, one of the qualitative research methods, was used.

In this study, document analysis technique, one of the qualitative research methods, was adopted. According to Merriam (2013), in qualitative research, the results obtained as a result of the analysis of the data are read completely and the creation of categories from elements that are interconnected or contain each other provides the research result. In this context, the most appropriate research method for this study, which aims to examine the concept of migration from city to village in Turkey, that is, reverse migration, is the qualitative research method. Document analysis, one of the qualitative data collection techniques, was used in the research (Creswell, 2013). Document analysis involves obtaining information by examining written documents containing data on facts and events related to the subject under examination. Document review states that pictures and written materials containing information about the subject under examination should be examined and examined from the broadest perspective (Yıldırım and Şimşek, 2008).

Corruption is considered an epidemic in developing countries, mostly in countries with limited employment prospects, slow economic growth and high poverty rates. It is a common phenomenon around the world. World leaders frequently cite figures on the global cost of corruption to raise awareness and encourage anti-corruption

action. A popular estimate is that more than \$2.6 trillion, or 5% of global GDP, is lost to corruption each year worldwide (Hartmann & Ferreyra, 2023).

The methodological soundness and usefulness of such estimates of the global costs of corruption are questioned by leading voices in the anti-corruption community. A review of the most cited global corruption statistics concluded that they are all based on fragile foundations and therefore their use in high-level speeches and reports should be avoided (Mauro, 2023).

While there are no reliable estimates of the global cost of corruption, corruption research has provided sufficient empirical evidence that it is associated with a range of negative consequences and seriously hinders inclusive and sustainable development. Given the negative consequences of corruption, it becomes urgent to raise awareness and promote collective action to improve the control of corruption (UNDP, 2023).

The unemployment rate is defined as the percentage of unemployed workers in the total workforce. The unemployment rate includes workers who are not currently working. It is estimated that the worldwide unemployment rate for 2023 will be between 6.3-6.5%, depending on the source. The unemployment rate is a lagging indicator, meaning it responds to changing economic conditions rather than influencing or predicting them. When the economy is growing at a healthy rate, the job market is plentiful and the unemployment rate falls. When the economy experiences a recession or other turbulence, the labor market tends to retreat and the unemployment rate rises in response (ILO, 2023).

Unemployment has many negative effects, including increased depression and other mental health problems, increased crime rates, lower economic productivity and consumption overall, lower volunteering rates, and erosion of skills. Extremely low unemployment can also create economic difficulties, such as hyperinflation. This could lead to an increased cost of living, which could be particularly difficult for citizens in developing and/or low-income countries. According to World Bank 2022 data, the top ten countries with the highest unemployment are South Africa - 29.2%; Kosovo (partially recognized) - 26.2%; Djibouti - 26.1%; West Bank and Gaza Strip (occupied Palestine) - 25.9%; Equatorial Guinea - 25.0%; Botswana - 24.9%; Grenada - 22.9%; Eswatini - 22.7% ; It is reported as Lesotho - 22.4% and Gabon - 20.4% (Worldbank, 2023).

In the United States, the Bureau of Labor Statistics uses six different methods to calculate the unemployment rate. The most commonly used and cited unemployment statistic is U-3, which defines the unemployed as willing and able to work and actively looking for work in the past four weeks. Those who want to work but cannot work, such as those with disabilities, are not considered unemployed. As defined in the U-3 statistic, the number of unemployed people is divided by the number of people in the labor force and multiplied by 100.

In 2020, II. It was the largest one-year debt increase since World War II, with global debt rising to \$226 trillion as the world was hit by a global health crisis and a deep recession. According to the latest report of the IMF's Global Debt Database, borrowing by governments accounts for slightly more than half of the increase as the global public debt ratio rises to 99 percent of GDP (Gaspar, Medas, & Perrelli, 2023).

The increase in corruption is positively associated with income inequality (Duman, 2018). It is a permanent risk to the government system and the country's legal system. What is the relationship between corruption and poverty, public debt and economic growth? It is a common belief that corruption hinders economic growth and that this is a direct result of economic and governance factors. However, Columbia economist Ray Fish argues that corruption can coexist with rapid economic growth as long as it is predictable and manageable (NYT, 2014).

Anti-corruption actions aimed at establishing “no” tolerance for corruption can penalize programs that lay the building blocks for more efficient systems. Harsh punishments can create perverse incentives to conceal corruption rather than root it out. Corruption can be difficult to detect, invisible, and often highly politicized; all of which require better indicators, data collection or reporting and analysis.

Transparency is an important tool in controlling corruption, and this includes increasing transparency and disclosure in financial systems and controls. Many participants, including the private sector, governments and civil society, have an interest in controlling corruption. Therefore, multi-stakeholder partnerships hold promise as a strategy to advance transparency and accountability. Coalitions of national, local, regional and international stakeholders in both the public and private sectors (including civil society) can help increase the trust and gain the political support needed to ensure national projects are protected from corrupt practices.

Good governance should include anti-corruption efforts, including governance at the national level and governance of the international development agenda. This is particularly true of the new United Nations Sustainable Development Goals, which for the first time explicitly address themes of corruption and promote

global multi-stakeholder partnerships as critical strategic goals.

Suggestions

- ❖ Checks and balances should be strengthened and separation of powers should be encouraged. Anti-corruption agencies and oversight bodies must have adequate resources and independence to operate effectively. Institutional controls should be strengthened by governments to manage the risk of corruption in defense and security.
- ❖ Information should be shared and the right to access it should be protected. The public should receive accessible, accurate, timely and meaningful information about public expenditures and the allocation of resources. Guidelines must be both rigorous and clear to protect sensitive information, as in the defense sector.
- ❖ Limit private influence by regulating NGOs and encouraging open access to decision-making. Fair and public processes should determine policies and use of resources. Measures such as mandatory public registration of NGOs, allowing public scrutiny of NGOs, and the implementation of strong conflict of interest regulations should be implemented.
- ❖ Support should be given to the fight against transnational corruption. In many developed economies, systematic weaknesses allow cross-border corruption to occur undetected. This must be addressed and validated by closing loopholes and regulating professional enablers of financial crimes.